

Krossi vanker veereb häirimatult

Eile Eesti Päevalehes avaldatud liiklusrikkumised ei kõiguta IRL-i esikandidaadin Tallinna meeriks pürgiva Eerik-Niiles Krossi plaane vähimalgi määral. lk 4

Ehmatus: võsavillemid koduhoovis

Järvamaa pere avastas ühel hommikul üllatusega, et nende õuel uudistavad kolm noort hunti. Eksperdi sõnul on selline asi äärmiselt ebaharilik. lk 9

Pesueht Assange

Benedict Cumberbatchi rollisooritus Julien Assange'ist kõnelevas filmis on sedavõrd tõetruu, et isegi WikiLeaksi asutajaga kohtunud inimestel on raske uskuda, et ta pole Assange. lk 12

Eesti Päevaleht

HIND EESTIS 1,15 EUROOT | VÄLISMAAL 2,10 EUROOT | NR 182 | REEDE, 20. SEPTEMBER 2013

ajaleht.epl.ee

Foto: Rauno Volmar

Eestlaste imekerge võrr on teel maailmaturule

Eestlased on leiutanud elektrimopeedi, mis käib kokku ainult kahe klõpsatusega ja kaalub enneolematult vähe – 17 kilo. OÜ Stigo juhatuse liige Ardo Reinsalu tahab uuendusliku võrriga tüürida Euroopa turule ja loodab, et kolme aasta pärast müüakse juba 140 000 elektrimopeedi aastas. loe lk 3

Škēle juhtum pöörab spordi tasusüsteemi pea peale

Kolmapäevase ETV saate „Pealtnägija” paljastus, mille järgi Eesti korvpalli meisterklubi Tallinna Kalev/Cramo skeemitab lätlasest staari Armands Škēle palgaga, sest korvpallurile hingab kuklasse kohtutäitur, paneb löögi alla suure osa Eesti spordi palgasüsteemist.

Nimelt on spordis ülimalt levinud süsteem, kus palga ei maksta palgana, vaid stipendiumina, mis võimaldab kokku hoida maksude pealt. Nüüd soovivad olümpiakomitee kehtestada stipendiumile piirmäära, mis võiks olla 24-kordne miinimumpalk aastas, edasi algaks töösuhe.

Et töötasu maksmine stipendiumina pole viisakas, nendivad ka kolmikhüppe olümpiavõitja Jaak Uudmäe ja riigikogu liige, kahekordne olümpiamedali omanik Toomas Tõnisson. „Kui korvpallur saab mitu tuhat eurot kuus, oleks viisakas ikka tema eest makse tasuda,” lausus Uudmäe. lk 14

Kunstiakadeemia otsus sukavabrikusse kolida tegi vabaks linna parima krundi

Eesti kunstiakadeemia kaua oodatud otsus kolida Põhja-Tallinna endisesse sukavabrikusse jätab vabaks ühe pealinna südame viimastest tõeliselt atraktiivsetest kruntidest. Praegu loodetakse Tartu mnt 1 asuv krunt müüa 7,1 miljoni euroga. Sellele, et kunstiakadeemia saaks oma

kinnistu eest hinna, mida see tõeliselt väärt on, võib takistuseks saada, et krunt on kirjas sotsiaalmaana ja naabruses asuval City Plazal on selle eelisõigus. Akadeemia paneb müüki veel kaks ahvatlevat kinnistut – ühe vanalinnas ja teise Gonsiori tänaval. loe lk 8

JUHTKIRI

Kahetsemisest jääb väheks

Kroomilise liikluseeskirjade rikkumise selgituseks ja vabanduseks on Tallinna linnapeaks kandideeriv Eerik-Niiles Kross lausunud, et ta teeb kõiki asju kirglikult ja et ta muidugi kahetseb oma liiklusrikkumisi. Jutt kirglikkusest kõlab kirjanduslikult, peaaegu nagu Vana-Rooma näitekirjaniku Terentiusse kuulsa lause: „Olen inimene, midagi inimlikku ei pea ma endale võõraks.” Krossi kui linnapeakandidaadi tõsiselt võetavust see paraku ei suurenda. Tegelikult peaks Kross endale teadvustama, et tal on probleem. Mitte ainult valimiste puhul, vaid üldisemalt, sest krooniline liiklusehuligaan on ohtlik nii endale kui ka teistele liiklejatele.

Eesti Päevalehele oma rikkumisi seletades rääkis Kross muu hulgas sellest, kuidas mõnikord „mingisugune bürookraatlik reegel tundub ebavajalik”. Kuid alles kuu aega tagasi kirjutas meedia, kuidas Kross põhjustas Pärnus liiklusõnnetuse, sest ta ei veendunud enne ristmikule sõitmist, et seal ei liigu ühtegi teist sõidukit. Too avariil lõppes küll õnnelikult, ainult plekimõlkimisega ja politseid välja kutsumata, aga intelligentsele ja juba 40-ndates eluaastates inimesele – olgu ta kirglik või mitte – võiksid säärased juhtumid kainestavalt mõjuda.

Krossi küsimus

Krossil tuleb endale teadvustada, et tal on probleem ja mitte ainult valimiste puhul.

On ju selge, et iga kord ei pruugi tähelepanematul ja hoolimatul autojuhil õnne olla. Vahelejäämiste hulka arvestades on tõenäoline, et Kross on enda ja teiste liiklejate õnne päris sageli proovile pannud.

IRL-i ametlikku

seisukohta võib seda arvestades nimetada küüniliseks. IRL teatas: „Kross on oma liiklusrikkumisi avatult ja ausalt selgitanud. Selline Eeriku-poolne reageering on olnud korrektne.” Isegi juhul, kui jätame praegu kõrvale selle, et Kross ei olnud oma avalikes ülestunnistustes päris täpne, ei saa rääkida korrektsusest. Kui inimene rikub ikka ja jälle reegleid, tunnistab seda ja maksab trahvi, siis on karta, et ta kipub pidama ennast seadustest kõrgemaks.

IRL on Krossi õigustamiseks välja käinud ka Savisaarekaardi – et erinevalt Krossist, kes rikkumisi tunnistas ja vabandust palus, andis Edgar Savisaar oma väidetava liiklusrikkumise asjus Eesti riigi kohtusse. Säärane õigustus kõlab savisaarelikult ega veena Savisaare väljavahetamist ihkavaid valijaid, et Kross valitseks pealinna paremini.

REPLIIK

Mõttetu piirang

Kui Res Publica kümme aastat tagasi võimule tuli, kehtestati piirang, et riigikogu liige ei tohi samal ajal olla kohaliku volikogu liige. Eesmärk, nagu ma mäletan, oli vähendada esiteks Toompea parteiliste vastuolude kandumist kohalikule tasandile ja muuta kohalik tasand riigi tasandist vähem sõltuvaks.

Raske, kui mitte võimatu on leida kinnitust, et see piirang tõesti on mingit positiivset mõju avaldanud. Piirangust hoolimata on väikelinnade linnaisadest saanud tublid „olen uhke” politrukid ja riigikogulased on jäänud ilma vajalikust kohalikust kogemusest. Seepärast polnudki imelik, et Isamaa ja Res Publica Liidu poliitik Margus Tsahkna ei pidanud viimases ETV „Foorumi” saates seda piirangut enam kuigi mõttekaks. Laske toompealased volikokku tagasi. **• Priit Simson**

lk 11 Peter Singer: interneti kättesaadavaks tegemise kampaaniast on palju võita ka kõige vaesematel inimestel.

ERNST&YOUNG PAKUB EESTI MAJANDUSKASVUKS 1%

EY sügise majandusprognoosi järgi kasvab Eesti majandus 2013. aasta kokkuvõttes juuni-kuus öeldud 2,8% asemel ainult 1%. Selle peamiseks põhjuseks peavad analüütikud meie suure-

mate majanduspartnerite, eelkõige Soome majanduse kehva käekäiku. Aastaiks 2013–2017 ennustatakse endiselt 3,5% kasvu, kuid ka seda mõjutab naabrite käekäik. **Ärileht**

Vene kapital voolab Narva

Peterburi ettevõtja Aleksandr Rjabov näitab Narva-Jõesuu rannas, kuidas käitub meretuultes tema loodud kokkupandav hobikatamaraan.

Idanaabrite juures populaarsust koguv Narva tööstuspark areneb nii tormiliselt, et kitsast ja turistidest ummistunud Sõpruse sillast investoreitele enam ei piisa. Esimene Vene–Eesti helikopteriliin toob tõenäoliselt juba 2014. aastal ettevõtjad Peterburist otse Narva tööstusparki.

Andres Reimer
andres.reimer@epl.ee

Pargi arendajad ei soovi kopteriliini üksikasju veel siiski avada. „Asi on veel liiga toores,” põhjendab Narva tööstusparki juhataja Vadim Orlov.

Varem tundus helikopteriliini avamine ulmena, sest Venemaa lubas lennumasinatel oma piiri ületada 6000 meetri kõrguselt, mis muutis väikeste õhusõidukite liiklemise võimalikuks. Kuid eelmisel aastal vähendas meie naaber lennulae 300 meetrile.

Samal ajal, kui Narva linnavalitsus arutas sel nädalal tööstusparki kolmandale suurinvestorile, veefiltreid tootva Aquafori tehasele ehitusloa andmist, valmistatakse juba ette uue 75 hektari suuruse maa-ala planeeringut. Kui praegu töös olev 60 hektari suurune ala jagatakse paarikümne investori vahel, siis samasuguse nõudluse juures võib pargi uus osa ligi meeli-

tada veelgi rohkem Venemaa seotud ettevõtjaid.

„Järgmise aasta lõpuks müüme ära kõik 34 krunti ja juba nüüd asume uut platsi võimalikele investoritele tutvustama,” kinnitab Ida-Virumaa tööstusala juhataja Teet Kuusmik.

Tegemist on suuremahulise arendusega, mis võib lõpptu-

tööstusala sihtasutuse haldusesse. Tänavu lisandus Jõhvi park ning aasta lõpus tulevad juurde Kohtla-Järve ja Kiviõli park. Ettevõtjatele müüakse maa investeerimiskohustusega, välistades spekulatiivseid tehinguid. Narva pargis on praegu juba kaks lahoonet püsti, kolmandat hakatakse ehitama ja veel nelja ettevõttega ollakse jõutud lepinguni. Vabad on veel üks-teist krunti.

Kolmandik keskusesse investeerivad ettevõtteid kuulub Venemaa kapitalile, kolmandik idaturust huvitatud Põhja- ja Lääne-Eesti ettevõtjate ning ülejäänud Kesk-Euroopa ja USA tootmis- ja logistikafirmadele. Kuid ühise tunnuseks on kõik need ettevõtted jõudnud Narva Peterburi ettevõtlusringkondade kaudu.

Sihtasutus on lubanud 2019. aastaks luua Ida-Virumaale 4400 töökohta. **•**

Arendus toob narvalastele üle 500 uue töökohta, kokku on neid lubatud 4400.

lemusena luua töökohtad rohkem kui 500 narvalasele. See on suurusjärgu poolest ligikaudu sama inimeste arv, kes töötasid Kreenholmi manufaktuuris 2009. aastal, vahetult enne seda, kui algas ajaloolise megaettevõtte sulgemiseni viinud draama.

2011. aastal andis riik Narva tööstusparki maad Ida-Virumaa

ESIMESED PÄÄSUKESED

Seitsmest Narvas ettevõtluse arendamiseks maad ostnud firmast viis on tootmisettevõtteid.

1. New Flight, hobijahtide tehas
 ● omanik Aleksandr Rjabov
 Loode-Venemaal bensiniijaamade ehitamisega oma jõukusele aluse pannud Aleksandr Rjabov on erialalt autoinsener ja mehaanika-teaduste kandidaat. Ta otsustas just Narvas ellu viia oma unistuse ja hakkab tootma hobilaevnikele sobivaid katamarane ja trimaraane. „Eestis on odavam toota,” lausus ta.

Rjabov sõitis varem mööda Venemaa siseveekogusid sealmail levinud kummist katamaranidega, kui leidis, et suudab ise luua palju turvalisema, isegi merekindla hobijahi. „Tavalise katamarani hind 150 000 eurot käib tavalisele inimesele üle jõu,” rääkis Rjabov. „Kuid minu loodud hobikatamaraan hakkab maksma ligi 15 000 eurot ja on jõukohane paljudele.”

EESTI IDUFIRMA SAI 2,4 MILJONIT EURO

Eesti start-up Pipedrive allkirjastas 2,4 miljoni dollarilise investimislepingu, kirjutas The Wall Street Journal. Saadud raha kasutatakse selleks, et veelgi laiendada ja jätkata mobiilsead-

metesse liikumist. Ettevõtetele müügitarkvara pakkuva firma tulevikku uskjate seas on eestlastest riskinvestoreid, näiteks Taavet Hinrikus, Ott Kaukver ja Rain Rannu. **Ärileht**

JÄRGMISEL AASTAL TEHAKSE VÄIKSEMAID TEEREMONTE

Järgmise aasta riigieelarve kokkulepet tutvustanud valitsus panustab järgmisel aastal senisest enam väiksemate teede korrashoidu. Järgmisel aastal on teedeehituse eripära selles,

et selleks kulutatakse varasemast märksa rohkem Eesti enda maksimaksja raha, sest Euroopa tõukefondidest enam nii palju ei laeku, selgitas peaminister Andrus Ansip. **ERR**

Eesti Päevaleht
Täna digilehes

●●● Rändavad ämblikud kaunistavad sügist.
●●● GTA V tõi mängutootjale esimesel päeval sisse 800 miljonit.

va tööstusaladele

Foto: Sergei Stepanov

KOMMENTAARID**Tarmo Tammiste**

Narva linnapea

Kohalikel omavalitsustel on alati see probleem, et kui tuleb investor, kes looks kümneid töökohti, on selleks vaja 20 hektarit maad. Kui omavalitsusel seda maad ei ole, siis peab ta hakkama seda taotlema riigilt, mis tähendab pikaldast kooskõlastamist. Investor aga võib selle aja peale minema jalutada.

Kui investor tuleb Narva, saab tööstuspargi nõukogu kiiresti otsuse langetada.

Tööstusparkide areng tagab selle, et tuleb juurde korralikke töökohti. Ettevõtjatel pole Narvas seni probleeme kaadri ettevalmistamisega ja inimeste leidmisega. Kui areng sama moodi edasi läheb, siis peame inimeste leidmiseks hakkama kampaaniat tegema, et tulge Narva, siin on hea elada.

Aleksandr Brokk

Nakro tööstuspargi omanik

Hoiان kohe minu naabruses kerkivale tööstuspargile põialt, sest omal ajal andsin nõu, kuidas seda üles ehitada. Ma ei pea uut parki endale konkurendiks, sest me tegutseme täiesti erineva ärimudeliga. Kui nemad müüvad maa ja selle ostja peab kõik ise ehitama, siis mina kohandan hooned kliendi soovi kohaselt ja annan rendile. Uue pargi kliendid on enamasti seotud Venemaaga, kus valitseb läänest erinev suhtumine. Kuna Venemaal lepingud ei pruugi kehtida ja seadusi võib igati väänata, siis eelistavad sealsed äriühused maad osta, et olla omaenda peremees.

Priit Kotkas

Narva äripargi omanik

Eestis hakkab nüüd tasapisi maad võtma arusaam, et Ida-Virumaa on perspektiiviga piirkond.

Olen oma parki juba aastaid münud ja pean tõdemat, et peamiselt tullakse siia Peterburist. Uued naabrid on teinud head tööd. Kui neil asjad õnnestuvad, siis ei tähenda see üksnes nende edu, vaid hea sõna läheb liikvele kogu piirkonda kohta. Ma ei pea neid konkurentideks, sest arendavad oma parki riigi dotsiooniga.

Uue pargi arendajad on teinud Peterburis head müügitööd ja niimoodi hakkavad selle väga jõuka linnaga ettevõtjad aru saama, et neil on piir peale Soome ka Eestiga. Kui piirileping saab alla kirjutatud, siis ehitatakse Peterburist Narva tasuline 2+2 kiirtee ja sõiduaeg lüheneb ühe tunnini. Sellise sõiduaega peale tasub siia juba šoppama tulla, kui tagatakse kiire piiriületus.

Disainer Matti Öunapuu demonstreerib imetabast võimalust sõiduvahend vaid kahe klõpsatusega kokku panna, et see siis sama kergelt taas avada.

Foto: Rauno Volmar

Eestlaste elektrivõrr Stigo otsib Euroopas turgu

Eestlased näitavad täna**Pariisis maailma kergeimat tänavakõlblikku****elektrimopeedi.**Andres Reimer
andres.reimer@epl.ee

Osaühingu Stigo juhatuse liige Ardo Reinsalu kihutas eile õhtul hallidest alumiiniumtorudest kokku pandud ulmelise sõidukiga mööda Pärnu maanteed. Arsi tootmishoone parklas, kus asub ka sõiduki disaininud Matti Öunapuu töökohta, kulus Reinsalul mopeedi kokkupanemiseks ja auto pagasiruumi tõstmiseks kaks sekundit.

Ainulaadne tehniline lahendus, kus piisab vaid kahest klõpsatusest, tõstab eestlaste loodud sõiduki ainukesed nii kiiresti kokkupandavaks elektrimopeediks. Konkureerivate elektrisõidukite lahtivõtmiseks ja kokkupanemiseks tuleb mutreid ja polte keerata. Ka prototüüpi de kerge kaal – 17 kilogrammi – annab silmad ette teistele omataolistele, mis kaaluvad

kümnekond kilo rohkem. Seeriatootmise jaoks vähendatakse sõiduki kaalu veelgi paari kilo võrra.

Tootja Eestist

Need mõlemad omadused muudavad Stigo võrri sõidukiks, mida saab hoida kodus näiteks riidekapis ja mille saab kontorisse oma töökohale lihtsalt kaasa võtta. Tegemist on väga säästliku masinaga, mis kulutab päevas ainult poolteise sendi eest elektrit. Ühe laadimisega sõidab Stigo ligi 40 kilomeetrit. Arvestades, et Euroopa linlane liigub päe-

rauatööde alal vastata kõrgetele standarditele, mida Euroopas oodatakse. Tootja loodetakse leida Eestist, kuid samal ajal peetakse läbirääkimisi ka Saksamaa ja Hollandi inseneriettevõtetega. Saksamaal tootetakse tüübikinnitust, see võimaldab Stigo seljas kõikides Euroopa riikides kartmatult tänavale veereda.

Tänaseks esitluseks jõuti valmistada 30 võrri, millest 10 asub juba välismaal, et võita tähelepanu loodetavatel sihtturgudel. Suurimat turgu loodetakse leida Prantsusmaal ja Hollandis, kus nähakse bürooinimeste kõrval kasutajate seas nii purjehaji omanikke kui ka haagissuvilatega ringi reisijaid. Kahe aasta pikkuse tootjapoolse garantiiga võrri hinnaks nimetasid selle loojad 2370 eurot, mis tõstab selle sõiduriista ennekõike jõukamate eurooplaste sõiduvahendiks.

2014. aastal kavatakse toota 300, 2015. aastal 15 000 ja 2016. aastal juba 140 000 võrri.

Uuenduslik sõiduk jõuab avalikkuse ette ürituse „1000 Pionniers“ raames. Võrri loomist toetas 210 000 euroga Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus. ●

Võrr on jõukamatele eurooplastele, turgu otsitakse Prantsusmaalt ja Hollandist.

vas keskmiselt 13 kilomeetrit, kestab Stigo aku kauem kui ükskõik millise moodsa nutitelefoni energiaallikas. Stigo sõidab kuni 20 km/h.

Hannes Tamjärve, Aivar Berzini, Rainer Nõlvaku, Jaan Tallinna ja Peeter Manni firma otsib praegu tootjat, kes suudaks nii inseneri- kui ka

Rjabovi loodud katamaraani teine eksemplar, millest saab tootmisesse mineva prototüüpi, seilab praegu Narva-Jõesuus. Kuuele inimesele mõeldud laevukese konstruktsioon on tehtud nii ohutuks, et näiteks selleks, et poomiga vastu pead saada, peab reisija tegema ise väga suuri pingutusi. Lihtsalt kokku pandav katamaraan paigutatakse sõiduauto haagisele, mille tootja loodab Rjabov leida Eestist. Katamaraanitehas alustab tööd 2014. aastal 15 töötajaga. Turuna näeb ettevõtja Venemaal, Skandinaaviat ja Soomet.

2. Estin Warehousing

●● logistikakeskus
Vene ettevõtjatele kuuluv äriühing investeeris Eestisse ligi viis miljonit eurot, et hakata kõiki Venemaa piirkondi ja Baltimaid varustama Hiinas toodetud kodumasinatega.

3. Febparts

●● logistikakeskus
Teise kliendina avas oma lao Saksamaal registreeritud firma Febest,

kes hakkab Venemaale müüma Hiinas toodetud Jaapani autode B-varuosi.

4. Westaqua Invest

●● veefiltrite tehas
Aquafori uue filtritehase ehitus läks just käima ning valmib 2014. a kevadeks, andes tööd 380 töötajale.

5. Primetek

●● pulbervärvide tehas
Alguses 50 ja seejärel 80 inimesele tööd andev pulbervärvide tehas valmib plaanide kohaselt 2014. aasta aprillis.

6. Emlak Eesti

●● vedelate värvide tehas
1. oktoobril algab tehase ehitus, mis valmib 2014. aasta suvel. Tööd saab seal 50 inimest.

7. Esme

●● elektriliste katsetus- ja kontrollseadmete tehas
Mars-Energy tehases hakkab metroloogia ja elektrimõõtmisega tegelevatele laboratooriumitele seadmeid valmistama 20 inimest.

TOIMETULEKUPIIR TÕUSEB 90 EURONI

Valitsus jõudis eile 2014. aasta riigieelarve kohta kokkuleppele. Eelarve parandab pisut eakate ja abivajajate toimetulekut. Konkreetsete sammudena tõstetakse toimetulekupiiri seniselt 76,7

eurolt 90 euroni, keskmiselt 20 euro võrra kuus kasvavad pensionid muudetakse kuni 354 euro ulatuses maksuvabaks ja lühendatakse erihoolekande järjekordi vähemalt poole võrra. EPL

PALK PAIGAS

Kaitseväge juhataja kindralmajor Riho Terrace palga suurus 2013. aastal on 3950 eurot ja see ei tõuse järgmisel aastal, kuna kaitseministeerium pole sellekohast eelnõu esitanud. Delfi

RIIGI LEIVALE

Pärnu maakohus saatis 30 päevaks arestimajja noormehe, kes põhjendas purjuspäi autojuhtimist sellega, et pidutsejatel läks kõht tühjaks ning keegi ei olnud nõus rooli istuma. EPL

Lapsed peavad mängima minekuks ootama linnaisade lindilõikamist

Linnapea Edgar Savisaar avab sel nädalal kolm laste mänguväljakut ja ühe koerte jalutusväljaku.

Tuuli Jõesaar
tuuli.joesaar@epl.ee

Linn rajas 130 Tallinna lasteaia mänguväljakutele uued atraktsioonid, kuid kasutab neid poliitsirkuse butafooria-na. Näiteks Öismäe Meelespea lasteaia hoovil on uued atraktsioonid püsti juba septembri algusest, kuid lapsi sinna peale ei lasta. Mänguväljakut ümbritsevad keelavad linnid.

„Kui hooaeg algas ja septembri alguses lasteaeda läksime, oli näha, et mänguväljak on valmis, aga linnid ümber. Laps ütles ka kodus, et väljakul on lint ees ja sinna ei tohi praegu minna,“ rääkis Meelespea lasteaia lapsevanem Mariika (täisnimi toimetusele teada – T. J.) „Kasvataja käest küsides öeldi, et muru on külvatud ja see pole praegu tallamiskõlbulik. Aga mainiti, et tuleb pidulik avamine. Mina ei taha, et minu last kasutatakse poliitvoitluses propaganda tegemisel. Ükskõik, kes seda teeks – vahet pole, milline erakond. Ta on alaealine, kes ise enda eest ei vastuta. Laste kasutamine on sellistes aktsioonides täiesti kurjast ja lubamatu,“ lisas ta.

Mänguväljak avatakse järgmisel neljapäeval ja sellel on ka täpne ajakava: lapsed marsivad rongkäigus väljakule, siis

Suur osa Meelespea lasteaia mänguväljakust on lindiga piiratud ja karussell kasutamise vältimiseks lindiga lausa sisse mässitud. Osaliselt mahavajunud lint jookseb ka ümber potentsiaalselt ohtlike jalgpallivärvate. Foto: Martin Dremljuga

peab direktor kümneminutilise tänukõne, seejärel on planeeritud kümme minutit külaliste – linnavõimu esindajate – sõnavõttude jaoks ja siis kümme minutit piduliku lindilõikamise jaoks. Kokku kulutatakse marssimisele ja kõnede kuulamisele pool tundi. Siis saavad lapsed uuele staadionile minna, kus järgneb tund aega sportimist.

Kõrged külalised

Mänguväljaku avamise külalisteks on haridusameti ja Haabersti linnaosavalitsuse esindajad ning haridusameti kinnitust mööda ka linnapea Edgar Savisaar ise.

Kuigi sellisel kõnedekulaamilisel on poliitilise ürituse ilme, kinnitas Meelespea lasteaia direktor Kristina Märks, et lasteaia uut staadioni ei hoita lastele suletuna mitte linna-

Miks ei kinnitatud värvavaid korrektset, vaid paigaldati ebaturvaliselt?

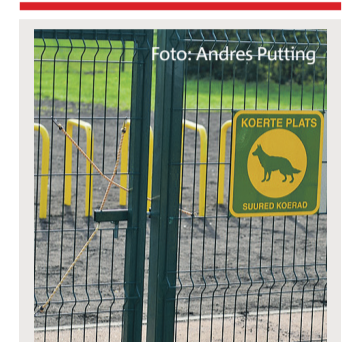
pea, vaid muru ja ebaturvaliste jalgpallivärvate tõttu. „Muru alles kasvab ja ka jalgpallivärvade tuleb paremini kinnitada, need võivad praegu lastele peale kukkuda,“ selgitas

Märks. Fotod kinnitavad, et tõepoolest on lintidega piiratud alal murus laiike, kus mustendab muld. Iseasi, kas septembrikuus tärkab muru nii kiiresti, et väljak, kuhu praegu ei saa lapsi lubada, on nädala pärast juba tallamiskindel.

Samuti paneb kulme kergitama, miks ei kinnitatud jalgpallivärvavaid korrektset, vaid paigaldati need ebaturvaliselt ja siis ümbritseti lindiga.

Kõige veidram on see, et munitsipaalametnikud, kelle ametikohustuste hulka kuulub nende mänguväljakute varus-

tatuse eest vastutamine, käivad elementaarseid asju pidulikult avamas. Tasub meenutada, et täpselt kuu aja pärast on valimised. Meelespea lasteaia direktor tunnustab, et valimiste teema on tundlik, kuid kinnitab, et vähemasti linnaosa esindajad käivad lasteaia ka muul ajal kui enne valimisi. „Linnaosa esindajaid tuleb alati meie üritustele, aga et see on tundlik teema, see on igale kodanikule selge. Laste seisukohalt on see staadion väga teretulnud ja hea asi. Oleneb minu poliitilistest vaadetest võib neile (linnale – T. J.) selle asja eest aitäh öelda,“ ütles Märks. ●

Savisaarel on tihe graafik

Linnapea Edgar Savisaarel on sel nädalal tihe lindilõikamisgraafik: üleile avas ta Kirsikese lasteaia mänguväljaku, eile Paekaare ja Pae lasteaia mänguväljakud, kusjuures kõik kolm asuvad Lasnamäel.

Täna avab linnapea Lasnamäel Vormsi tänava koerte jalutusväljaku (fotol). Eile, kui Eesti Päevalehe fotograaf jalutusväljakut vaatamas käis, koeri sinna veel ei lastud – oodati samuti ametlikku avamist. Linnapead ootab ees veel nelja lasteaia, nende hulgas Öismäel asuva Meelespea lasteaia mänguväljaku avamispidu.

Teateid valmis ehitatud, kuid enne poliitikutte avamistseremooniat lastele keelatud mänguväljakutest tuleb mujaltki kui Meelespea lasteaiaist. Ja ei saa visata kivi üksnes Keskerakonna kapsaaeda: ka Viimisis keelati lastel valmis mänguväljakule minna, enne kui poliitikud selle ametlikult avasid.

Elektriautod võivad varsti pealinnas bussirajal sõita

Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium valmistab ette liikluseaduse muudatusi.

Urmas Jaagant
urmas.jaagant@epl.ee

Üks muudatus lubaks täiselektrilised autod ühissõidukiradadele. Tegelikult alustas ministeerium sellise muudatuse ettevalmistamist juba veebruarikuus, aga seni pole see ministeeriumidevahelisele kooskõlastusringile läinud. Seetõttu pole eelnõu ka veel avalikult kättesaadav, kuid seal

on punkt: „Ühissõidukirajal võib sõita eritalituse sõiduk, kui sellega täidetakse tööülesandeid, täiselektrilise veoajamiga elektrisõiduk ning muu sõiduk, kui seda lubab asjakohane liikluskorraldusvahend.“

Arvestab tervikut

MKM-i nõuniku Rasmus Ruuda sõnul oleks selle punkti seadusesse jõudmisel märgiline tähendus, et riik soodustab väiksema saastekoormusega transporti. „Seda tuleb võtta tervikuna koos elektriautode ostutoetuse, tasuta parkimise ja muude meetmetega,“ selgitas ta.

Ta lisas, et kui elektrisõidukeid hakkab tulevikus olema nii palju, et need segaksid busse ja trolle, saab seaduse alati uuesti üle vaadata.

Eelmise aasta septembris tegi elektriautode laadimisvõrgustiku loomisega tegeleval KredEx ministeeriumile ettepaneku, et keskkonda mitesaastavatel autodel lubatakse kasutada ühissõidukiradasid. MKM-i liikluskomisjon seda ei toetanud, sest politseil pidavat tekkima raskusi elektriautode tuvastamisega. Seepeale pakkus KredEx võimalust lisada sõiduki numbrimärgile või tuuleklaasile spetsiaalne tähis.

Kui elektrisõidukeid on juba nii palju, et need segaksid busse ja trolle, vaadatakse seadus uuesti üle. Foto: Vallo Kruuser

Ka Tallinna linnavalitsus, mis kulutas samal ajal rohkesti valget värvi uute bussiradade mahajoonimiseks, tuli ideega kaasa. Vahemärkusena tuleb öelda, et selle elektriautosõbraliku sammu nullis linn tänavu jaanuarikuus elektriautode tasuta parkimise lõpetamisega.

Ministeerium võttis idee ette ja alustas veebruaris seaduse muutmist. Praeguseks on möödunud seitse kuud ja ettepanek on samas seisus. Lootust edasiminekuks annab see, et elektriautode ühissõidukiradadele lubamine on kirjas IRL-i Tallinna valimislubadustes ja teadupärast juhib majandusministeeriumi IRL-i kuuluv minister. IRL-i lubadustes on ka mõte lubada ühissõidukiradadele tähistatud autod, millel on vähemalt kolm sõitjat. Seda punkti MKM siiski uude eelnõusse kirjutanud ei ole. ●

Innovation
that excites

nismo

NISSAN JUKE NISMO JÕULINE JA VABA

ESITLEME – NISSAN NISMO

Nismo on sõitnud välja ringrajalt ja jõudnud linnatänavatele. Need Nissan Motorsportsis tuunitud autod pakuvad äärmuslikku tehnoloogiat ja sooritusvõimet. Neil on mängumaailmast pärit digitaalne hing. Nüüd pääsevad Nismo võimsused valla Juke's.

Skaneeri ja ava endale Nismo maailm.

www.nissan.ee

Krossi hämmamine ei sega IRL-i kampaaniavankri edasi veeremist

Partei meelest pole Kross avalikkusele kihutamise kohta valetanud, ta lihtsalt mäletas valesti.

Kristjan Pihl
kristjan.pihl@epl.ee

Eile pärastlõunal Tallinna kesklinna Isamaa ja Res Publica Liidu (IRL) meediasõule kogunenud ajakirjanikke huvitas peaaasjalikult üks küsimus: kuidas mõjutavad ilmsiks tulnud seadusrikkumised linna peaks pürgiva Eerik-Niiles Krossi edasisi plaane? Mitte vähimatki, vastas Kross, kes enda sõnul pole tiheda ajakava kõrvalt jõudnud isegi kõnealusesse artiklisse süveneda.

Sotsioloog Andrus Saare hinnangul tuleks IRL-il nimeetatud skandaalist kiiresti olulisi järeldusi teha. Ilma selleta edasi minna oleks tema sõnul kahjulik. Tõsi on, et inimene pole kohustatud kõiki oma isiklike seikasid avalikustama. Kuid poliitikuile, kes tõstavad esile konkurentide puudusi, kehtivad Saare sõnul erinõuded. Ta toob näite: „Kui mina ei oska oma last kasvatada, siis mul ei teki mõtetki hakata teisi vanemaid õpetama. Kui Kross pro-

pageerib läbipaistvust poliitikas, siis nimetatud uudise valguses oleksin mina parema meelega vaht.”

Eesti Päevaleht kirjutas eile Krossi pikast karistusregistrist, kuhu on viimase kolme aasta kogunenud hulk rikkumisi. Peale korduvate kiiruseületamiste ilmnes, et politsei on võtnud temalt kahel korral juhtimisõiguse. Kui üks juhtum oli avalikkusele teada, siis sellest, et tänavu jaanuaris võeti Krossilt juhiluba uuesti pooleks aastaks ära, erakond vaikus. Oli ka põhjust: pärast seda juhtimisõiguse kaotamist Krossi autot selleks õigust omamata ja jäi politseile vahele.

Muu hulgas ilmnes, et pooleteise aasta eest oma rikkumisi kommenteerides ei olnud Kross üdini aus, kui põhjendas kihutamist hoolimatusega.

Ta on töötanud pikka aega luures, küllap on Krossil varjamise sündroom veres.

Väidetavalt ei märganud ta teetööde märgistust. Hoolimata mitmetest tõenditest, mis kinnitavad, et kiirusepiirangud määrati hiljem, püüavad nii

erakond kui ka Kross nüüd tagantjärele valetamist eitada.

IRL-i peasekretäri Tiit Riisalo sõnul on küsimus terminites ja tema Krossi toonastes ütlemistes valet ei näe. „Valetamine oleks see siis, kui Kross kõike eitaks – siin on aga küsimus mälus,” ütles Riisalo. Ta lisas, et liiklusrikkumised on erakonna seisukohast siiski ühemõtteliselt taunitavad.

Valijad otsustavad

Ühtlasi märkis Riisalo, et ta ei näe põhjust tagantjärele diskuteerida teemal, kuidas Eestis liiklusrikkumisi menetletakse, sest Kross on oma teguviisi kahetsenud ja trahvid tasunud. „Vastupidiselt Edgar Savisaarele ei läinud ta kohtusse, ehkki minu arusaamist järgi oleks olnud põhjust,” sõnas Riisalo. „Ma ei hakka andma laiaulatuslikke moraalseid hinnanguid erinevatele IRL-i liikmetele,” lisas peasekretär. „Päeva lõpuks otsustavad valijad, kui rängalt selle eksimuse eest Eerikut karistatakse.”

Asjaolule, et Kross on oma karistusi seni varjanud, leiab Saar põhjenduse tema mine-

Eile pärastlõunal pidas IRL eesotsas linnapeakandidaat Eerik-Niiles Krossiga võimsa pressürituse keset Tallinna linna. Üritus langes halvale ajale, sest kampaania sisust rohkem huvitasid kohaletulnud ajakirjanike Krossi liiklustrahvid.

Foto: Martin Dremljuga

Liikluspsühholoog: korduvad rikkumised viitavad retsidiivsusele

Nagu muudes eluvaldkondades, sõltub ka liikluses rikkumiste tõsidus sellest, kui süsteemset neid korda saadetakse, leiab liikluspsühholoog Gunnar Meinhard. „Kui inimesel koguneb aastas rikkumisi juba neli kuni kümme, peetakse seda arenenud riikides retsidiivseks käitumiseks,” ütles ta ja hindas probleemi ühiskonnas laiemalt väga kriitiliseks.

Meinhardi selgitusel pole liikluskäitumine midagi muud kui tavakäitumise väljendus liiklus-

keskkonnas ja inimeste hoiakuid on raske muuta. „Kui keegi käitub liikluses norme eiravalt, siis ta eirab neid ka väljaspool liiklust ja vastupidi,” sõnas ta.

Meinhardi sõnul pole riik liikluskultuuri parandamiseks otsustavaid samme astunud. Aegajalt võetakse teema käsile, kui huviorbiiti satuvad avaliku elu tegelased, nagu nüüd Kross, kuid surnud ring jätkub. „Võime näidispoomisi korraldada, aga uued rikkujad tulevad peale,” ütles ta.

„Ta on töötanud pikka aega luures, küllap on tal varjamise sündroom veres,” ütles ta. Siiski ei usu ta, et Krossi teod valijatele väga mõju avaldavad, sest liikluseeskirja rikkumist ei peeta üldjuhul tabuks.

Eesti Päevaleht püüdis kommentaarideks tabada ka IRL-i juhtfigure, kuid tulutult. Nii erakonna esimees kaitseminister Urmas Reinsalu kui ka siseminister Ken-Marti Vaher eile kõnedele ei vastanud.

Kes aga kaotab skandaalist rohkem, kas Kross või IRL? „Ma arvan, et kõige rohkem on kaotada valijal – teda on järjekordselt petetud,” hindas Saar. ●

Kirvega koera lõõnud mehe süü olevat väike

Varem karistamata inimesele määratakse looma piinamise eest minimaalne karistus.

Kelli Seiton
kelli.seiton@epl.ee

Möödunud nädalal lõpetas Põhja ringkonnaprokuratuur kriminaalmenetluse, kus süüalune oli toime pannud üpris jõhkra teo. Alkoholihoobes noormees lõi oma koerale kaks korda kirvega pähe. Süüalune tunnistas, et õues ketis olnud loom oli haukunud ja see segas teleri vaatamist.

Hoolimata mehe kinnitusest, et lõi koera kaks korda teadlikult ja tahtlikult, seisab otsuses, et tema süü ei ole suur. Veelgi enam, selles on kirjas, et süü on väike, ja kriminaalmenetluse lõpetati ainult 320-eurose trahvi määramisega.

Põhja ringkonnaprokuratuur põhjendati taolist hinnangut kahe aspektiga. Neist esimene on asjaolu, et seadusandja pole niisuguste tegude puhul süüdlase süüd üleüldse väga suureks hinnanud.

Maksimaalne karistus, mida oleks saanud noormehele määrata, oleks olnud aastane vangistus või rahaline karistus, mille suurus sõltub peaaasjalikult süüaluse sissetulekust. Sellise karistusemääraga kuulub looma pekmine suhteliselt leebete kuriteoparagrahvide hulka, sõnas prokuratuuri pressinõunik Arno Pöder.

Kahetses juhtumit

Siiski pidas prokurör kirvega koera lõõnud mehe süüd väikeseks ja määras talle üsna minimaalse karistuse. Prokuratuur toob põhjenduseks juriidilised nüansid. Karistust leevendasid asjaolud, et teos kahtlusta-

vat oli 24-aastane varem karistamata noormees, kes tunnistas tegu ja kahetses juhtumit. Loom raviti terveks ja noormehel ei ole märkimisväärset sissetulekut. „Seetõttu pidas prokuratuur võimalikuks lõpetada kriminaalmenetluse otstarbekuse põhimõttel, ilma kriminaalkaristust taotlema,” sõnas Pöder ja lisaski, et karistuse määramisel lähtutakse teost, süüdlasest ja tema majanduslikust seisust.

Eesti loomakaitse seltsi juhatuse liige Annika Lepp näeb asja aga teistmoodi: tema sõnul ei saa kindlasti öelda, et teadlikult loomale kirvega pähe lõõnud inimese süü on väike. „Karistused võtavad tõepoolest olgu kehitama, aga oluline on märkida, et ilmselt päris paljude selliste juhtumite puhul ei karistata üldse, nii et hea, kui üleüldse karistatakse,” sõnas ta. ●

Foto: Andres Püthng

Ökofestival tõstab vanamaterjali ausse

Elustil. Kes neil päevil Tallinnas jalutades Telliskivi loomelinnaku juurde satuvad, saavad tavapärase sissekäigu asemel imetleda hiiglaslikke kirikuuksi. Vana ja väärika esiletõmine pole juhuslik – täna algab seal ehitus- ja restaureerimisfestival „Ökomäss 2013”.

„Mässu” peakoordinaatori Kadi Varda sõnas, et festival on mõeldud koduomanikele, ehitushuvilistele ja n-ö ökomeelsetele. Eri seminaride – näiteks lubikrohvi, lambivalmistamise ja Varda sõnul eriti populaarse akende korramise – kõrval näidatakse ka filme.

Pildil olevatest kirikuustest veel niipalju, et nende päritolu on üksjagu segane – seni on need seisnud loomelinnaku infokeskuse vanamaterjali laos. Varda arvates reedab uste välimus, et need pärinevad mõnest mereäärsest kirikust. Teele Tammeorg

Riik valmib kasutama uut koolide mõõdupuud

Parimate ja halvimate edetabeli asemel hindaksid koolid oma kvaliteeti uue mudeli abiga ise.

Kelli Seiton
kelli.seiton@epl.ee

Eesti haridusteemadega seotud inimesed on juba pea aasta mõlgutanud mõtteid selle üle, kuidas jõuda selleni, et koole ei hinnataks ainult eksamitulemustest koostatava pingerea järgi, vaid antaks eri aspektide alusel kooli kvaliteedist laiem ülevaade. Nüüd on Tartu ülikooli eetikakeskuse eestvedamisel sellele sammuke lähemale astunud. Nende loodav hea kooli mudel hakkab üha rohkem kuju võtma – alates tänasest kutsus eetikakeskus esimesi koole seda mudelit katsetama.

„Hea kooli mudel on katse jõuda sellise koolide hindamismudelini, mis oleks koolile võimalikult kasulik ja ennastarendav,” sõnas eetikakeskuse juhataja Margit Sutrop. Mudelis hindaksid koolid end ise mitmekümne etteantud kriteeriumi järgi. „Kui siiani on meil olnud joonlaud, siis nüüd on meil joonlaud, kaalud, vaatlused ja muud mõõdikud,” tõi Sutrop esile erinevuse eksamitulemustest kokkupandava edetabeliga.

Suuremaid kriteeriume, milles kool võiks end positsioneerida ja mille kohta tegevustest näiteid tuua, on neli: õppe- ja kasvatustöö, koolikeskkond, juhtimine ning koostöö. Nende all on kümme konkreetsemat aspekti: näiteks esimese punkti all on kriteeriumina õpilase aktiivne osalemine õppetöös. Siin võiks kool küsida, kui palju õpilane õppetöös osaleb, kuidas see mingis aines toimib, tuua näiteid ja kutsuda tundi teiste koolide õpetajaid, kes oskaksid kõrvaltvaatajana eri aspekte esile tõsta.

Palju arutlejaid

Põhirõhk on uues mudelis selles, et kooli heade ja halbade külgede üle arutleks võimalikult paljud osapooled ning sellest vormuks eneseanalüüs, kus pakutakse ka võimalus arenguks ja toodaks esile, mida koolil vaja on. „See on selgelt suur töö, aga teistpidi ei pea seda eneseanalüüsi tegema üks inimene. See oleks mõtetu, kui näiteks õppealajuhataja üksi koostab analüüsi,” sõnas Sutrop. Hea kooli mudelis on küsitud ka, kui palju inimesi oli analüüsi koostamisse kaasatud – näiteks võiks Sutropi hinnangul teha selle jaoks koostööd õpilased, lapsevanemad, kooli tugitöötajad, õpetajad.

Kõige selle juures kaoks ära edetabel, kus koolid oleksid reastatud esimesest viima-

Tartu ülikooli eetikakeskuse juhi Margit Sutropi sõnul on hea kooli mudeli eesmärk jõuda sellise hindamiseni, mis oleks koolidele võimalikult ennastarendav. Foto: Andres Tensus / Tartu ülikool

seni, selle asemel oleksid need jaotunud kolmeks astmeks – märkajaks, tegelejaks ja eestvedajaks. „Ideaalne on, kui kõik koolid jõuaksid selle esimese

Kui seni on olnud joonlaud, siis nüüd on joonlaud, kaalud, vaatlused jm mõõdikud.

[eestvedaja] tasemeni. Kui ei jõua, siis siin võiksid kooli- ja lasteaiad katsetada novembri alguseni. Siis peaks analüüs olema eetikakeskusele saadetud, esimesi tulemusi tutvustavad eestvedajad detsembri keskel väärtuskasvatuse konverentsil. Seejärel on haridus-

ja teadusministeeriumi otsustada, kas järgmisel aastal jätkatakse pilootprojektiga, mudeli süsteemse ja riikliku rakendamise või hoopis millegi muuga, sõnas Sutrop. Haridus- ja teadusministeeriumi välishindamise osakonna juhataja Ain Tõnisson

„Näitajaid on palju, see on keerukas asi. Oht algab sellest, et kõik ütlevad, et teeme, raha ega aega pole ning nii tehakse see ära mingil kujul.

Siis oleme samas kohas tagasi,” sõnas ta.

Hea kooli mudelit võivad koolid ja lasteaiad katsetada novembri alguseni. Siis peaks analüüs olema eetikakeskusele saadetud, esimesi tulemusi tutvustavad eestvedajad detsembri keskel väärtuskasvatuse konverentsil. Seejärel on haridus-

ja teadusministeeriumi otsustada, kas järgmisel aastal jätkatakse pilootprojektiga, mudeli süsteemse ja riikliku rakendamise või hoopis millegi muuga, sõnas Sutrop.

Haridus- ja teadusministeeriumi välishindamise osakonna juhataja Ain Tõnisson

Hea kooli tasemed

- Märkaja – kool, kus märgatakse erinevaid mudelis toodud aspekte ja antakse neile õiglane hinnang. Kool suudab esitada väiteid ning olukorra kirjeldusi tõendada ja tuua näiteid. Näiteks teab kool, milline on koolis olukord vägivallaga, ning töötab lahenduse suunas.
- Tegeleja – peale märkamise kogutakse koolis ka süsteemset tagasisidet, analüüsitakse eri-

nevid probleeme ja teemasid. Näiteks on koolil olemas lahenduspoliitika koolivägivalda juhtumite puhul.

- Eestvedaja – eeskujulik kool, kus on mõeldud välja originaalseid viise õppimiseks ja kooli toimimiseks. Näiteks koolivägivaldaga tegeldakse ennetavalt.

Allikas: Tartu ülikooli eetikakeskus, www.eetika.ee

Tallinna Linnaplaneerimise Amet

TEATAB

Eelteade

Tallinna Linnavalitsuse nimekomisjon on teinud ettepaneku määrata Põhja-Tallinnas Kalamaja asumis Tallinna Linnavalikogu 2. mai 2013 otsusega nr 72 kehtestatud Tööstuse tn 48 kinnistu ja lähiala detailplaneeringuga tekkivatele uutele tänavatele nimeks **Peetri tänav, Staapli tänav ja Allveelaeva tänav ning pikendada Vesilennuki tänavat kulgule.**

Eelnõuga saab tutvuda Tallinna Linnaplaneerimise Ameti koduleheküljel <http://www.tallinn.ee/est/ehitus/Kohanimeaaruste-eelnoud>.

Tallinna Kesklinna Valitsus

TEATAB

7.10-21.10.2013 on Tallinna Kesklinna Valitsuses võimalik tutvuda **Jüri Viimsi tn 17 // Vesivärava tn 16 kinnistu detailplaneeringuga**. Kesklinnas asuva planeeritava maa-ala suurus on 0,24 ha. Detailplaneeringu koostamise eesmärk määrata ehitusõigus elamumaa sihtotstarbega kinnistule kuni 3 maapealse ja 1 maa-aluse korrusega mitme korteriga elamu ehitamiseks ning krundi kasutamise tingimused. Detailplaneeringu materjalidega saab ülnimetatud ajavahemikul tutvuda tööpäeviti Tallinna Kesklinna Valitsuses, Nunne tn 18, hoovimajas toas 32 ning Tallinna Linnavalitsuse, asukohaga Vabaduse väljak 7, I korruse infoaalisis esmaspäeval 8.15 - 18.00, teisipäevast neljapäevani 8.15 - 17.00 ning reedel 8.15 - 16.00. Detailplaneeringu materjalidega on võimalik tutvuda ka Tallinna linna planeeringute registris <http://tpr.tallinn.ee/tpr/> (Internet Exploreri vahendusel)

Tallinna Kesklinna Valitsus

TEATAB

9.10-16.10.2013 on Tallinna Kesklinna Valitsuses võimalik tutvuda **Vee tn 2 kinnistu detailplaneeringu eskiisiga**. Kesklinnas asuva planeeritava maa-ala suurus on 0,64 ha. Detailplaneeringu koostamise eesmärk on jagada Vee tn 2 kinnistu kolmeks elamumaa krundiks ning määrata kahele moodustatavale krundile ehitusõigus kuni 2 maapealse korrusega üksikelamu ehitamiseks ja ühele krundile jäävale 2 maapealse ja 1 maa-aluse korrusega kahe korteriga elamule kuni 2 maapealse korrusega juurdeehitise rajamiseks ning ühe abihoonet renoveerimiseks ja teise abihoonet laiendamiseks ja renoveerimiseks. Lisaks määratakse detailplaneeringus heakorras, haljastuse, juurdepääsuteede, parkimise ja tehnovõrkudega varustamise põhimõtteline lahendus. Detailplaneeringu eskiisi avalik arutelu toimub **17.10.2013 kell 14.00** Nunne 18 suures saalis. Detailplaneeringu materjalidega saab ülnimetatud ajavahemikul tutvuda tööpäeviti Tallinna Kesklinna Valitsuses, Nunne tn 18, hoovimajas toas 32 esmaspäeval 8.15 - 18.00, teisipäevast neljapäevani 8.15 - 17.00 ning reedel 8.15 - 16.00. Detailplaneeringu materjalidega on võimalik tutvuda ka Tallinna linna planeeringute registris <http://tpr.tallinn.ee/tpr/> (Internet Exploreri vahendusel)

Tallinna Kesklinna Valitsus

TEATAB

Tallinna Kesklinna Valitsus ja Tallinna Linnaplaneerimise Amet avalikustavad ajavahemikul **15.10-29.10.2013** Tallinna Linnavalitsuse 28. augusti 2013 korraldusega nr 1171-k vastuvõetud **Uus-Sadama tn 11 kinnistu detailplaneeringu**. Planeeritava maa-ala suurus on 0,19 ha. Detailplaneeringu koostamise eesmärk on määrata ehitusõigus krundi kasutamise tingimused 6 maapealse ja 1 maa-aluse korrusega korterelamu ehitamiseks. Detailplaneeringu materjalidega saab ülnimetatud ajavahemikul tutvuda tööpäeviti Tallinna Kesklinna Valitsuses, Nunne tn 18, hoovimajas toas 32 ning Tallinna Linnavalitsuse, asukohaga Vabaduse väljak 7, I korruse infoaalisis esmaspäeval 8.15 - 18.00, teisipäevast neljapäevani 8.15 - 17.00 ning reedel 8.15 - 16.00. Detailplaneeringu materjalidega on võimalik tutvuda ka Tallinna linna planeeringute registris <http://tpr.tallinn.ee/tpr/>

Tallinna Kesklinna Valitsus

TEATAB

17.10-24.10.2013 on Tallinna Kesklinna Valitsuses võimalik tutvuda **Pärnu mnt 127b kinnistu detailplaneeringu eskiisiga**. Kesklinnas asuva planeeritava maa-ala suurus on 0,37 ha. Detailplaneeringu koostamise eesmärk on jagada ärimaa otstarbega Pärnu mnt 127b kinnistu üheks ärimaa ning üheks äri- ja elamumaa otstarbega krundiks. Moodustatavale äri- ja elamumaa otstarbega krundile määratakse ehitusõigus maa-aluse ja kuni 5 maapealse korrusega äriruumidega elamu rajamiseks. Moodustatavale ärimaa otstarbega krundile määratakse ehitusõigus krundile jäävale 2 maapealse korrusega ärihoonele 3nda korruse pealeehitamiseks või asendamiseks uue kuni 3-korruselise hoonega. Lisaks määratakse planeeringus heakorras, haljastuse, juurdepääsuteede, parkimise ja tehnovõrkudega varustamise põhimõtteline lahendus. Detailplaneeringu eskiisi avalik arutelu toimub **25.10.2013 kell 14.00** Nunne 18 suures saalis. Detailplaneeringu materjalidega saab ülnimetatud ajavahemikul tutvuda tööpäeviti Tallinna Kesklinna Valitsuses, Nunne tn 18, hoovimajas toas 32 esmaspäeval 8.15 - 18.00, teisipäevast neljapäevani 8.15 - 17.00 ning reedel 8.15 - 16.00. Detailplaneeringu materjalidega on võimalik tutvuda ka Tallinna linna planeeringute registris <http://tpr.tallinn.ee/tpr/> (Internet Exploreri vahendusel)

Nõmme Linnaosa Valitsus

KUULUTAB VÄLJA

kirjaliku enampakkumise äriruumi üürile andmiseks

Nõmme linnaosavanema 19. septembri 2013 korraldusega nr 206 kuulutatakse välja Valdeku tn 13 asuva Nõmme saun-spordihoone I korruse äriruumi üürile andmiseks kirjalik enampakkumine. Äriruumi kasutusotstarve on toitlustus ilma alkohoolsete jookideta. Äriruumi suurus on 99,0 m² ja alghind 3,00 €/m² ühes kalendrikuus, millele lisandub käibemaks. Äriruumi üürilepingu tähtaeg on viis (5) aastat.

Viimane pakkumuste esitamise tähtaeg on **15. oktoober 2013 kell 12.00**. Pakkumused avatakse 15. oktoobril 2013 kell 12.15. Pakkumused esitada Nõmme Linnaosa Valitsusse, Vabaduse pst 77, kinnises ümbrikus. Täpsem info konkursitingimuste kohta Tallinna veebilehel www.tallinn.ee rubriigis „Ametlikud teated“.

Info pakkumise kohta 645 7314, kaja.hints@tallinnlv.ee

Tartu mnt 1
Vana EKA hoone 26 000 m²
Planeeritud EKA hoone oleks
olnud 26 000 m²

Kulu: EKA Tartu mnt
hoone
lammutamise hind **142 500 €**

Tulu: krundi
müügihind **7,1 mln €**

**Kotzebue tn 1/
Põhja pst 7**
Suva sukavabrik, 14 000 m²

Uue hoone arvestatav
maksumus
24,1 mln €
(ostuhind 6,9 mln €)

Suur-Kloostri 11
õppepind ja
hotell
921 m² ja 666,4 m²

Gonsiori 9
ühiselamu ja
äripind
3632,5 m² ja 3611 m²
Gonsiori 9 ja Suur-Kloostri 11
müügihind
7 mln €

Allikad: ehitusregister, EKA, fotod: Tiit Blaht, Eero Vabamägi, Vallo Kruuser; illustatsioon: Maret Müür

EKA südalinna krundile algab jaht

Kunstiakadeemia endine asupaik ja pealinna üks magusamaid krunde müüakse 7,1 miljoniga.

Tanel Saarmann
tanel.saarmann@arileht.ee

Tartu maantee alguses asuv Eesti kunstiakadeemia kinnistu on südalinna üks viimaseid väärtuslikke hoonestamata maatükke. Saaga selle koha ümber on kestnud aastaid. Kolmapäeval sai lõpuks ometi selgeks, et kunstiakadeemia sellele krundile õppehoonet ei raja. Koostöös Riigi Kinnisvara Aktiaseltsiga on plaanis kinnistu müüki panna, esialgne hind on 7,1 miljonit eurot. Kuigi ostuhuvilisi võib olla arvukalt, võib takistuseks saada krundile seatud eelisostuõigus.

See kuulub osahingule City Plaza ja selle saamisluugu ulatub eelmisse sajandis

Kvell. Rein Tallermo ja Rein Kvell on tuntud kui ehitus- ja kinnisvaraarendaja Estconde suuromanikud, vastavalt 50% ja 25% osalusega.

City Plaza juhatusse kuuluva Rein Kvelli sõnul ei ole ostutehing 100% kindel, aga huvi neil kahtlemata on. 7,1-miljonilise hinnalipiku kohta kuulub Kvell esimest korda Ärilehe ajakirjanikult: „Eks see suurusjärg vastab enam-vähem sellele, mis on ka reaalsus. Koht on selline. See, et tegemist on sotsiaalmaaga, meid ei heiduta, küll aga ei tea me, millal maa üldse müüki läheb,” ütles Kvell.

Sobib büroohooneks

AS-i Metro Capital Management juhatuse liige Ain Kivisaar hindas krundi kõrgelt. „Kahtlemata on lammutatud EKA hoone krunt üks viimaseid ja seega väärtuslikumaid hoonestamata maatükke südalinna. Tulenevalt asukohast ärilinnaku südames, kus naabriteks nooblid büroohooneid ning kaubamajad, ei ole mingit kahtlust, et sinna püstitatakse ärihoone,” arvas Kivisaar.

Tema sõnul oleks tulenevalt lubatud 14-korruselisest mahust kõige loogilisem lahendus paigutada alumistele korrustele äri- ja müügipinnad ning ülemistele bürood.

„Tallinna südalinna on täna selgelt puudus kvaliteetsest büroopinnast, mistõttu olen enam kui veendunud, et turunõudlus ja loogiline asukoht leiavad üksteist varem või hiljem,” sõnas Kivisaar.

„Mis puudutab võimaliku müügihinna, siis julgeksin spekuloida hinnaga alates 5 miljonist eurost. Seda loomulikult eeldusel, et kinnistule kehtestatud planeering lubab rajada ärihoone suurusega u 20 000 m² ehk siis projekteeritud EKA hoonega samas mahus,” lisas Kivisaar.

EKA on ammu oodanud võimalust kolida kogu tegevus kokku ühte majja.

ERI Kinnisvara esindaja Andres Teder võttis aga hoogu maha, kuna kehtivas detailplaneeringus on krundi sihtotstarbeks seatud sotsiaalmaa ehitusmahuga 26 000 ruutmeetrit. „Nende asjaoludega peavad kõik huvilised arvestama. Kas sellisele mahule ühiskondlikele ehitistele ka vajadust oleks, on omaette küsimus, kuigi uus nn superministeerium või Tallinna linnavalitsuse hoone mahuksid sinna kenasti ära,” tõi Teder näited.

Tulevast hoone kasutusest rääkides arvas Teder, et kõne alla tuleb ilmselt sega-

kasutus. „Näiteks kaubandus, hotell, büroo, korterid, midagi Tornimäe kaksiktorni sarnast,” lausus ta.

EKA müüb ka teised majad

Võimalik hinnatase, kui saab kehtestatud uus detailplaneering, oleks Tederi hinnangul suurusjärgus ligi 300 eurot m² maapealse ehitusmahu kohta. „Aga kõik sõltub siiski täpsest ehitusõigustest,” täpsustas Teder. Ta lisas, et teoreetiliselt võiks ju proovida uue planeeringu ehitusmahtu veelgi suurendada.

Kunstiakadeemia on aastaid paiknenud mitmes hoones, haldus- ja remondikulud on suured ning tudengitel puudub ühine identiteet. „Oleme juba ammu oodanud, et saaks kolida ühte majja,” ütles kunstiakadeemia avalike suhete juht Solveig Jahnke. Just selline on nende plaan, kolida kõik osakonnad ühise katuse alla. Peale Tartu maantee krundi müüakse ka Suur-Kloostri ning Gonsiori tänava asuvaid hooned. „Suur-Kloostri hoonekompleksi kuulub ka maja, mille tegime oma kulu ja kirjadega korda, see oli enne varemeis,” rääkis Jahnke. Müüa kavatakse ka Mustamäel asuv Raja 11a hoone, mis on osaliselt kunstiakadeemia valduses. ●

Suva omaniku hea tehing

Sokivabrik Suva oli kuni EKA tehinguni maksuametile võlgu mitusada tuhat eurot. See on Eesti oludes suur riigivõlg. Pärast tehingut ettevõtte enam maksuvõlga ei ole. Peale maksuvõla kummitas Suva ka 1,1 miljonit euro suurune negatiivne omakapital, mis pärast Kotzebue 1 kinnistu müüki sai samuti firma jaoks soodsa lahenduse.

AS-is Suva 49% osalust omav Viktor Saarestik ütleb Ärilehele, et negatiivne omakapital ei olnud müügi põhjuseks, kuid kinnistu müük annab kindlasti ettevõtte arendamiseks rohkem võimalusi. Millises seisus Kotzebue hoone praegu on? Saarestik jääb kidakeelseks. „Sõltub sellest, mida siin soovitakse teha,” tähendab ta.

Uue hoone asukohaks pakuti kunstiakadeemiale kokku 26 paika. Seejärel jäid sõelale neli paremat. „Meie lemmik oli

Kotzebue, teisele kohale jäi Telliskivi loomelinnakus asuv hoone, aga seal oleks pidanud kinnitama detailplaneeringu, mis oleks võtnud mitu aastat,” ütles EKA finants- ja haldusdirektor Toomas Johanson.

Nelja hulgast jäi aga välja äriees Sonny Aswaniga seotud pakkumine, mis pealtnäha on väga helde. Ühe euro eest pakuti ajaloolist Balti Manufaktuuri hoonet koos kõikide kommunikatsioonidega. Hoone netopind on 18 000 ruutmeetrit. „Kuna territoorium on suur, ning transportühendused on head, uskusime, et see võiks olla EKA-le sobiv,” ütles pakkumise teinud AS-i Phoenix Land nõukogu liige Urmas Reimand.

Toomas Johanson sõnul ei sobinud EKA-le aga asukoht, pealegi oleks suure territooriumi halduskulud osutunud liiga suureks. **Kadri Paas**

Huvilisi võib olla arvukalt, aga takistuseks võib saada City Plaza eelisostuõigus.

EKA krundi plussid ja miinused

Plussid: logistiliselt väga hea asukoht, nurgakrunt. Hoonestamiseks ettevalmistatud krunt, sealhulgas teostatud juba paljud muinsuskaitsealised ja kaevamistöid

Miinused: ühiskondlike hoonete maa, muul kasutamisel vajalik uus planeering ja sellega seotud määramatus. Senine negatiivne foon mitme naabri poolt.

Õnnestunud fototabamus: kaks hunti Mändide pere värava taga Foto: Marko Mänd/ www.nahkanuia.net

Harukordne üllatus: hundid jalutasid otse koduakna alla

Asjatundja arvates olid tavatult inimese lähedale sattunud kriimsilmad veel noored ja rumalad.

Ulvar Käär
ulvar.kaart@epl.ee

„Abikaasa hakkas hommikul kella kaheksa paiku parasjagu lastega Koerusse minema. Auto käis õue peal ja korraga hüüdis ta, et tule ruttu – hundikari on tee peal,” kirjeldas Järvamaal Koeru valla metsases kagunurgas asuva Nahkanuia küla elanik Marko Mänd nädala hakul olnud erilist vahejuhtumit. „Kõigepealt tuli tee peale üks hunt ja siis sellele veel kaks järele.”

Mänd krahmas kohe toast fotokaamera ja tal õnnestus majast umbes sadakonna meetri kauguselt mööda uidanud metsakutsud pildile püüda. „Kuigi koer hakkas neid märgates õue peal haukuma, ei pistnud nad kohe jooksu, vaid lasid ennast pildistada,” tähendas Mänd.

Mänd märkis, et hundijälgi on ta aastate jooksul kodukanis näinud küll, kuid loom ise oli seni nii temal, kaasal kui ka kahel pojalt nägemata.

Tänavused kutsikad

Arvestades, et Nahkanuia küla piirneb Endla looduskaitseala suurte ja puutumatu metsade ja rabadega, pole huntide olemasolu selles piirkonnas mingi ime. Ometi on see, et koguni kolm hunti – muidu äärmiselt varjulise eluviisi poolest tuntud liigi esindajat – nüüd inimeste silma all peaaegu

gu koduhoovi tulid, siiski väga haruldane.

Hundiurija Peep Männili arvates oli Mändide pere koduõuele sattunud huntide näol ilmselt tegu kolme tänavu ilmavalgust näinud kutsikaga. „Praegu on just selline aeg, kui karja juhtloomad teevad toitu otsides ja territooriumi tähistamiseks suuremaid tiire,” selgi-

Noored hundid ei oska ohtu karta, samuti ei kujuta nad praegu ka ise kellelegi ohtu.

tas Männil. „Kuna kutsikad on selliste retkede jaoks veel väikesed, jäetakse nad teinekord isegi mitmeks päevaks üksi.”

Sageli ei malda omapäi jäetud kutsikad paigale jääda ja enamasti just tühi kõht kannustab neid omal käel maailma avastama. „Sellised maail-

maavastajad ei tea veel midagi majadest ega inimestest ega oska ümbritsevast veel mingit ohtu karta,” rääkis Männil. Sellest, et inimestest tuleb hoida eemale, saavad hundihaakatsised enamasti alles siis aru, kui esimest korda jahimeestega kokku puutuvad.

Nii nagu noored hundid ei oska ohtu karta, samuti ei kujuta nad praegu ka ise kellelegi mingit ohtu. „Nad ei pruugi veel osata isegi hiiri püüda,” oletas Männil ja lisas, et vanaloomadega koos hak-

kavad kutsikad toimetama oktoobris-novembris.

Arvestades, et hunte on Eestis kõigest 20–30 pesakonna jagu, peetakse nendega vabas looduses kohtumist omamoodi suursündmuseks. Vösavillemite pildile püüdmine on juba erakordne vedamine. ●

Elu nagu Marani filmis

Marko Mänd ütles, et hundid on ainult ühed paljudest metsaelukatest, kellega tema ja ta pere on kodu ümbruses kohtunud. Peale tavapärase kährrikute, rebaste ja metskitsede meenutas Mänd kodu lähedal ülettee ja põllu lipanud ligi kümnepealist metsseakarja, mõni talv tagasi otse koduaria taga maganud põtra ja tänavu aprillikuus lähikonnas toimetanud karu.

„Lõikasin õunapuid, kui kuulsin lähedal olevast metsatukast kõva seakisa. Läksin uudishi-

must asja vaatama,” meenutas Mänd. „Tegin tiiru ümber metsatuka ja teisel pool seda avastasin, et olen värsketel karujälgedel.”

Kui mõne tunni pärast ühes kaaslasega asja lähemalt uurima mindi, selgus jälgede järgi, et metsatukas oli kahe poja emakaru metssea maha murdnud.

Niisiis elab Mändide pere nagu mõnes loodusfilmimeistri Rein Marani linatõeses, kus metsaelukaid pidevalt ringi silkab.

**KINGITUS
LEHE-
TELLIJALE!**

Kertu

**KUTSUME HEADE
EESTI AJALEHTEDE
TELLIJAD KINNO**

Ilmar Raagi uue filmi “Kertu” eelesilinastus toimub
09.10.2013 kell 18.00 Coca-Cola Plazas!

Spetsiaalselt meie ajalehtede tellijatele mõeldud
linastusele loosime välja **100 piletit kahele.**

Loosis osalemiseks või lehetellimuse tegemiseks mine:
www.epl.ee/kertu, saada e-post aadressil
klienditugi@lehed.ee või helista telefonil 680 4444

Loosimine toimub 02.10.2013.
Nimed avaldame 03.10 lehtedes, võitjaid
teavitame ka personaalselt.

●●● Eesti Päevaleht

Maaleht EESTI EKSPRESS

IRAANI PRESIDENT: ME EI VALMISTA KUNAGI TUUMARELVI

Iraani uus president Hassan Rouhani (pildil) ütles USA telekanalile NBC, et tema riik ei kavatsenud kunagi tuumarelvi valmistada. Valimiskampaanias lubas Rouhani ajada oma karmikäelise

sest eelkäijast Mahmoud Ahmadinejadist mõõdukamat poliitikat, vabastada poliitvangid – kellest 11 ongi lahti lastud – ja olla rahvusvahelistes suhetes avatum. **ERR**

LÄTI TAUNIS VENE SÕJALENNUKITE PIIRILÄHEDASI LENDE

Läti kaitseminister Artis Pabriks mõistis hukka Vene sõjalennukite sagedased lennud Läti õhupiiri läheduses. Vene lennukite lennud ei ole ainult jõu näitamine, vaid ka osa sõjalisest

väljaõppeprogrammist, ütles Pabriks. Balti õhuruumi turvad NATO hävitajad tuvastasid esmaspäeval Läti territoriaalvete lähedal lendamas kaheksa Vene sõjalennukit. **Delfi**

Kollektsioon valimisplakateid, millega parteid püüdsid kampaania ajal valijaid enda poole meelitada. Foto: Reuters/Scanpix

Merkeli järgmine valitsus kipub tulema punakam

Saksa valijad annavad küll Merkelile taas valimisvõidu, kuid koalitsioon on lahtine.

Kaivo Kopli
kaivo.kopli@epl.ee

Pühapäevaste parlamendivalimiste eel paistab seis üha rohkem kujunevat selliseks, et kantsler Angela Merkeli kolmas valitsus meenutab esimest: kristlikud demokraadid (CDU) koos Baieri sõsarpartei (CSU) peavad leppima nn suure koalitsiooniga, kaasates valitsusse sotsiaaldemokraadid (SPD).

Kampaaniaretoorikas on valitsevad konservatiivid ja vabad demokraadid (FDP) jäänud küll kindlaks soovile saada mandaat üheskoos riigitüüri jätkamiseks ning ka opositsiooniparteid ärgitavad andma häali nii, et võimalikuks osutuks punaroheline koalitsioon ehk SPD ja roheline valitsus. Kuid nagu osutavad vaatlused, on SPD kulisside taga juba siiski võtnud teadmaks suure koalitsiooni, nagu see oli aastail 2005–2009.

Kõige kindlamini sillutatakse suurele koalitsioonile FDP parlamendist välja kukumine. Küsitluste järgi on see võimalik ning läinudpühapäevastel Baieri liidumaa valimistel koguski FDP üksnes 3,3% häältest. Teine aspekt on see, kui palju võidule viivaid häali ja kohti saavad parlamendis konservatiivid. Siin tuleb mängu mitu tegurit, üks neist

on seotud taas FDP-ga, teine aga uue euroskeptilise parteiga Alternatiiv Saksamaale (AfD).

Nimelt on FDP asunud manguma, et konservatiivide valijad loovutaksid teise hääle FDP-le, kindlustamaks senise koalitsiooni säilimise. Asi on selles, et valijad annavad ühe hääle oma kohalikule meelepärasele kandidaadile ja teise parteile, mida nad tahavad toe-

SPD on vaatlejate teatel kulisside taga suure koalitsiooni juba jutuks võtnud.

tada üleriigilisel tasemel. Sellise n-õ hääle laenamisega on FDP varem hakkama saanud. Jaanuaris, kui FDP-d ähvardas langemine alla viieprotsendilise künnise Alam-Saksi liidumaa valimistel, otsustas umbes 100 000 CDU valijat anda oma

teise hääle just FDP-le, kergitades tolle hääletasaagi lausa 9,9%-ni.

Kuid pole head ilma halvata ja vastupidi. FDP toetuse sel moel suurenemine tähendas CDU-le kehvat tulemust ja tagajärjeks saigi, et Alam-Saksi läks hoopis SPD ja roheline valitsemise alla. Peljates sama kordumist ka üleriigilisel, ei soosi konservatiivid sugugi FDP üleskutset, et Merkel toetajad annaksid oma teise hääle FDP-le.

Euroskeptilist, aga ka immigratsioonivastaset alternatiivi pakkuv AfD on samuti parlamenti pääsemise künnise lähedal ja nagu on välja arvanud analüütikud, tähendaks nende sissesäämine, et Merkelil ei õnnestu peaaegu kindlasti saavutada parementristlikku enamust. ●

Toetus suurel koalitsioonil

Küsitlused näitavad toetust konservatiividele 39–40%, FDP-le 5–6%, SPD-le 25–26%, rohelistele 9% kuni 12%, vasakpoolsele Linkele 8–10% ja AfD-le 4%.

Üleile avaldatud Allensbachi küsitlusest selgus, et valitsev koalitsioon on opositsioonile napilt alla jäänud. CDU/CSU ja FDP toetus kokku ulatub 45%-ni, opositsioonil 46%-ni. Kuid nii SPD kui roheline on välistanud koalitsiooni Linkega. Ebatõe-

näoliseks peetakse konservatiivide ja roheline valitsust ja ikkagi pole tõenäosust kaotanud ka senise valitsusliidu jätkumine, kuigi väga napi enamusega.

Kuid seda varianti saksased ei eelista. Ajakirja Focus tellitud uuringust selgus, et 26%-le meeldiks just suur koalitsioon, 17% eelistaks vasaktsentristliku valitsusliitu ja vaid 13% pooldaks praegust CDU/CSU ja FDP koalitsiooni.

USA kindral: meie toetus NATO-le on kõigutamatu

Intervjuu

Raimo Poom
välisuudiste juht

USA Euroopa väejuhatuse planeerimisülema kindralmajor Randy Kee sõnul pole Venemaa õppustes midagi erilist.

Iga-aastase Balti kaitsekonverentsi tõttu Eestit väisanud Ühendriikide kindral ütles usutluses Eesti Päevalehele, et USA toetus NATO-le on kõigutamatu.

● **Eesti kaitseplaanides nähakse ette iseseisev kaitsevõime igaks juhtumiks, mis**

tagab riigi kaitsmise teatud lühikese aja jooksul, mille järel peaks NATO, sh USA meile appi jõudma. Süüria sündmuste valguses tekib küsimus: kas peaksime hakkama plaane muutma, et suudaksime ise pikemat vastu panna? **Sest kes teab, kuu võtab otsustamine NATO-s ja USA-s aega.**

Olen siiski NATO tugevuse küsimuses väga optimistlik. Olen väga pühendunud alliansile ja selle osade tugevdamisele, mis on jätkuvalt USA rahvuslike huvides. Mis puutub mujal maailmas juhtuvasse, siis ei peaks me seda kuidagi kohaldama olukorrale siinses regionis. Meie toetus NATO-le on kõigutamatu, sealhulgas ka meie liitlasest Eestile.

● **Euroopa olukorda vaadates on tõsiasi, et USA viib vaikelt Euroopast oma vägesid välja. Mida peaksid eurooplased tegema, et olla valmis oma julgeoleku eest rohkem vastutama?** NATO standardid on üsna hästi teada. Iga alliansi liige

peaks planeerima umbkaudu 2% SKT-st kaitsekuludeks. Muidugi oleme tänulikud Eestile, kes on selle ellu viinud ja kujutab endast ses suhtes väljapaistvat näidet, kes on täitnud omapoolse lubaduse kollektiivkaitsesse panustamiseks. Me julgustaksime kõiki alliansi liikmeid seda tegema.

● **Venemaa peab praegu suure õppust Zapad 2013, mis teeb Eestit murelikuks. Nende sõjalised kulutused kasvavad, samuti kasvab kohalolek siinses regiooni piiri taga. Kas NATO ei peaks selle valguses mõtlema uutele võimetele ka siinpool piiri?**

Iga riik peab tegema seda, mida tuleb teha, kindlustamaks, et tal on jõud, mis on treenitud tagama nende rahvuslike huvisid. Meie vaatekohast teeb Venemaa seda, millest nad usuvad saavutavat oma jõudude kompetentsi rahvuslike huvide ja riigikaitse tagamiseks. Meil on samuti õppusi NATO poolel. ●

FC Flora kutsub jalgpallitreenni 2004., 2005., 2006., 2007. ja 2008. aastal sündinud poisse ja tüdrukuid!

Varasem jalgpallikogemus pole tähtis. Treeningud toimuvad kesklinnas, A.Le Coq Arena kõrval asuvatel muruväljakutel või Sportland Arena kaasaegsel kunstmuruväljakul, aadressil Asula 4c.

Lisainfo: www.fcflora.ee, 627 9948 ja noored@fcflora.ee

ESIMENE TREENINGKUU TASUTA!

KUIDAS VÕITA TAHVELARVUTIT?

1. Tule FC Flora trenni.
2. Küsi treenerilt registreerimisleht.
3. Täida registreerimisleht - kirjuta oma andmed ja kui sind keegi kutsus, lisa soovitaja nimi.
4. Tagasta täidetud ankeet treenerile.

Loosime välja 2 tahvelarvutit Apple iPad 16 GB

TULE JALKATRENNI JA VÕIDA IPAD!

a

ARVAMUS

PÄRNUST

Jõnks, mis käib läbi suvituslinna siis, kui suvitajad sügise hakul lahkuvad, on võrreldav tagurpidi plahvatusena.

PÄRNU AJAKIRJANIK KAUPU MEIEL (POSTIMEES)

RATTAMARATONIST

Uskuge, kui suudate ka ükskord end lödvaks lasta, siis taipate samuti, kui tottralt arulage see võiduajamine on.

AJAKIRJANIK PRIIT PULLERITS OMA VEEBIPÄEVIKUS

OMAVALITSUSTEST

On tüüpiline, et mis tahes uuring koostatakse või miliseid fakte võrreldakse need, kellel läheb tolles asjas hästi, kiidavad nii ennast kui ka uuringut, kuid need, kes n-ö kaotajaks jäävad, teevad kasutatud uurimismeetodit maha. AJALEHE LÄÄNE ELU JUHTKIRI

KOHALIKEST VALIMISTEST

Kui ei kandideeri riigikogu liikmed, kes on tuntud kogu Eestis, annab see kohe eelise või mulolevatele erakondadele või ametiisikutele. RIIGIKOGU LIIGE URVE PALO (ETV SAADE „FOORUM“)

ÜHEST TEEMAST, millest üldiselt ei kirjutata

Ajakirjanik otsustab surra

Krister Kivi

ajakirjanik

Surm on läänemaailma Achilleuse kand. Meie meditsiiniline (ja kosmeetiline) kirurgia on teinud loendamatu edusamme, tarbimis- ja finantseerimisvõimalusi leidub lõputult ja võimalusi „täiendada end igas eas” või „lahutada meelt” nii argi- kui ka eluõhtul (jah, vaadates kas või diivanil lösutades kriminulle, milles mõni näitleja meile närvikõdi pakkumiseks nii sageli „sureb”) pakuakse vähemalt plejadijagu. Siiski seisab meie kõigi ees mõõdapääsmatult moment, mil see isiklik soe keha, mille sees oleme end hakanud koduselt tundma, peab muutuma orgaanilise aine lagunevaks massiks.

Kui on kord tolele piinlikule mõttele otsa vaadatud, võib tekkida kohe ka teine: mismoodi saada hakkama taolise kivi kinga sees?

Kuidas elada edasi sellise teadmisega?

Kansas City spordiajakirjanik Martin Allen Manley, kes täpselt oma 60. sünnipäeva hommikul, 2013. aasta 15. augustil, vabaturma läks, ilmselt ei suutnudki. Endast targa juba minevikuvormis kirjutades põhjendas Manley oma valikut: „Kui olla aus, siis polnud mul ühtki suurt probleemi, mis mind seda tegema sundis. [...] Põhjus oli sügavam ja rohkem intellektuaalne.”

Võib olla, et plaanitavat enesetappu kirjeldav veebileht MartinManleyLifeAndDeath.com jäi ajakirjanik Manley viimaseks artiklitsi siin maailmas. See on pikk artikkel, pigem „armastusega tehtud” lahkumisportaali kui kiiruga kritiseeritud hüvastijätukiri.

Kõik oli hästi

Eluloo, usuliste vaadete tutvustuse ja plaanitava suitsiidi kirjelduse kõrval leidub kodu-

lehel ka kuulsate enesetappajate alfabeetiline alajaotus, kus on märgitud ära ka Eesti malemeister Lembit Oll. Manley ei ülista suitsiidi, kuid otsib erinevaid argumente kaitsmaks seda, miks otsustas ta lahkuda ise ja just nüüd. Mõni põhjus on mastaapne („Lootust pole,” kirjutab Manley USA triljonitesse ulatuva riigivõla kontekstis), mõni jällegi absurdelt praktiline (Manley elukindlustus saaks läbi järgmisel aastal ja „ilma tonne maksamata” ei saaks ta endale lubada uut poliisi, mis ka vabaturma korral ta lähedastele väljamakse garanteerib). Autor viskab koguni nalja – „OMG: I look 60!” („Jeerum, ma näen välja 60-aastane”) –, kui analüüsib humoorikalt oma vananemis-

Hirm saada hädiselt vanaks näibki olemuslikult olevat Manley otsuse peapõhjus.

protsessi ja üldinimlikku soovi arvata, et me näeme välja nooremad, kui tegelikult oleme.

Hirm saada hädiselt vanaks näibki olemuslikult olevat Manley otsuse peapõhjus, sest „ma ei tahtnud surra pärast aastaid kestnud loomeviljatust, ma ei tahtnud lasta oma lõua- ja taguotsa pühkida inimesel, kes ei pruugi mäletada, millist lappi ta eelmine kord kumma jaoks kasutas. Ma ei tahtnud surra insuldi või vähi või südameataki või Alzheimeri tõttu. Ma otsustasin minna ära siis, kui kõik oli veel hästi ja ma suutsin veel saada hakkama selle veebilehe tegemisega”.

See, mis Manley enesetappule (sooritatud plaanitult kohas ja ajal) järgnes, oli ette ennustatav: varanduseotsijad, kellele Manley (küllap väikse naljana) oli oma leheküljel teatanud, et mattis Overland Parki suure koguse hõbedat ja kulda, kaevastid üles kõik haljasalad, tema endine tööandja – küllap adudes, et taolises olukorras on kõige turvalisem kasutada stampmõtteavaldusi – tõttas teatama, et Manley surma puhul on tegemist „uskumatu tragöödiaga”. Yahoo, kellele

Manley oli maksnud ette, et veebilehte viis aastat üleval hoitaks, eemaldas lehekülje aga „ebasobiva sisu” tõttu juba päev hiljem.

Mahajääjate kannatused

Šveitsi eutanaasiakliinikud küsivad 4000–7000 eurot igalt inimeselt, keda sunnib eutanaasia kasuks otsustama teadmine, et allesjäänud elukuudel või -nädalatel oleks meditsiinilistel põhjustel aina suurenev piin või alandav allakäik. Tõsi, 21% klientidest tõstvat Šveitsi spetsialistide valmispanud barbituraatide üledoosi lihtsalt lõputust elutüdumusest, kuid kõige enam küsimusi tekitab minus siiski see, miks need, kel jätkus veel piisavalt energiat, et osta Šveitsi ühesuunapilet ja läbida kogu bürokraatlik protsess, ei teinud seda täiesti ise? Tahtsind nad turvalist kinnitust, et kemikaalid on tõhusad, või oli argumentiks soov vältida laiba leidjale ehmatuse tekitamist? Oli põhjuseks vajadus omada viimast korda magama jäädes kellegi seltsi või otsiti võimalust jagada vastutust eluküünla kustutamise eest kasvõi masinaga, mille abil need, kes ise uinuti üledoosi manustada ei suuda, võivad lasta saatusliku kokteili Cat Stevensi parimate palade saatel administreerida?

Suitsiid on üldjuhul egoistlik samm. Teatud tingimustel võib vabaturma minekut üritada mõista, kuigi allesjäänutele põhjustab iga enesetapp ilmselt suuremaid kannatusi kui lahkunule.

Manley käest, kes intervjuudeks enam saadaval pole ja keda esindama jäänud kodulehe Yahoo sulgeda otsustas – tõsi, internetist leiab peegelkoopeid –, pole võimalik eetiliste kaalutluste kohta enam küsida. Kuid võibolla aimdus tema lahkumisest kõige enam kutschaigust. On ju igauks, kes kord lubab endale luksust kirjutada teiste inimeste eludest, suuremal või vähemal määral arrogantne lurjus. See amet ei pruugi olla majanduslikult tulus ja austatud, kuid temaga kaasneb ohtlik boonuse – võimalus panna lõpp-punkt alati sinna, kuhu kirjutajale meeldib. ●

FACEBOOKI asutaja üritab viit miljardit inimest digiajastusse tuua

Mida annab internet puruvaestele?

Peter Singer

Princetoni ülikooli bioetika professor

Viiekümne aasta eest unistas Martin Luther King, et ühel päeval teeb Ameerika teoks oma lubaduse tagada kõigi kodanike võrdsus, olgu nad mustad või valged. Tänapäeval on Facebooki asutajal Mark Zuckerbergil samuti unistus: ta tahab aidata interneti need viis miljardit inimest, kellel sellele praegu ligipääsu pole.

Zuckerbergi kujutus võib kõlada omakasust kantud pingutusena võita juurde Facebooki kasutajaid. Kuid maailm seisab praegu silmitsi kasvava tehnoloogilise lõhega, mille mõju võrdsuse, vabaduse ja õnne taotlusele pole vähem kaalukas kui rassiline ebavõrdsus, mille vastu jutlustas King.

Internet.org, ülemaailmne partnerlusvõrgustik, mille Zuckerberg eelmisel kuul käima pani, kavatab tuua digiajastusse kaks kolmandikku maailma elanikkonnast, kellel praegu puudub ligipääs internetile.

Microsofti asutaja Bill Gates on väitnud, et ligipääs internetile pole väga vaestes maades just esmatähtis. Tema arvates on olulisem tegeleda selliste probleemidega nagu köhutõved ja malaaria.

Hõlbustab arstiabi

Oskan vaid tunnustada Gate si pingutusi vähendada nendest haigustest tingitud surmajuhtumeid. Kuid tema suhtumisest paistab veidral kombel puuduvat ettekujutus laiemast pildist, kuidas internet võiks muuta väga vaeste inimeste elu.

Mu sõber, kes töötas vaeste keenialaste pereplaneerimise nõuandlas, on rääkinud, et kliinikusse tuli nii palju naisi, et ta ei saanud kellelegi kulutada üle viie minuti. Neil naistel on ainult üks koht, kust nõu saada, kuid kui nad pääsesid interneti, oleks info neile kättesaadav igal ajal, kui seda peaks vaja minema.

Võimalik oleks anda veebis konsultatsioone, see säästaks naisi haiglasest söitmisest.

Veelgi enam, võimalik oleks anda veebis konsultatsioone, mis säästaks naisi haiglasest söitmisest. Internetile ligipääs ületaks ka kirjaoskuse probleemi ja võimaldaks paljude maapiirkondade suu-

listele traditsioonidele toetudes luua eneseabigruppe ja jagada oma probleeme teiste külade elanikega.

See, mis kehtib pereplaneerimise kohta, kehtib veel terve hulga teemade kohta, eriti nende kohta, millest on raske rääkida, nagu homoseksuaalsus ja koduvägivald. Internet aitab inimestel aru saada, et nad pole üksi ja võivad õppida teiste inimeste kogemustest.

Kui tuua maailma vaesed online'i, loob see sidemeid nende ja rikkamate inimeste vahel, mis omakorda suurendab abi. Uuringud näitavad, et inimesed teevad näljahädaliste toitumiseks annetusi meelsamini, kui neile antakse selle tüdruku foto ja öeldakse tema nimi, keda fond aitab.

Kõikehõlmava internetiühenduse pakkumine on ettevõtmine, mis ulatuselt sarnaneb inimgenoomi kaardistamisega. Ja nagu inimgenoomi kaardistamine, tekitab see uusi riske ja eetilisel tundlikke teemasid. Online-petised pääsevad ligi suuremale ja ilmselt kergesusklikumale publikule. Kuid tervikuna on siiski mõistlik eeldada, et kui anda vaestele inimestele ligipääs teadmiste ja võimalus suhelda inimestega mis tahes maailma nurgas, toob see kaasa väga positiivse ühiskondliku muutuse. ●

© Project Syndicate, 2013

HILLAR METSA METSIK MAAILM

KEVIN ROWLAND MÄNGIB SINILINNUS PLAATE

Täna õhtul astub plaadimasina ette üks 1980-ndate Briti muusikapildi kujundajaid, ansamblist Dexy's Midnight Runners tuntud Kevin Rowland. Üritustesarja MOJO raames keerutab ta vane-

mate tantsuhittide plaate ning kui atmosfäär ja tunne on õige, siis võib juhtuda, et kuulab Kevinit plaatide mängimise ajal ja vahepeal ka laulmas. Sinilinnu ukseid avatakse kell 23. **EPL**

KONTSERDILAUPEVAK VILJANDIS

Homme toimub Viljandis esmakordselt väikefestival Viljandi Music Walk, mille kontserdid toimuvad Viljandi hoovides ja kohvikutes. Esinevad Marten Kunin-gas (pildil), Wolfredt, Imandra

Lake, Galaktlan, Kurjam, Wrupk Urei ja Galvanic Elephants. Päeva kaks esimest kontserti on tasuta, hilisemad pääsmega. Lisainfo: <http://www.rada7.ee/yritus/71612> **EPL**

Veidralt sarmikas Benedict

Intervjuuerisin Julian Assange'i eelmisel aastal ja kohati tundub uskumatu, et mees filmis „Viies võim” ei ole tema. Cumberbatchi rollisooritus ei jäljenda, vaid loob ta karakteri, ning hääletämber, füüsis ja maneerid on tabatud suisa häiriva täpsusega. Ta saab hakkama Assange'i erakordse oskusega veedelda ja petta, uimastada ja manipuleerida.

Decca Aitkenhead
The Guardian

25. juulil 2010 toimus 60 minuti jooksul kaks sündmust, mis muutsid igaveseks Benedict Cumberbatchi elu. Kell 21 andis BBC eetrisse „Sherlocki” esimese osa. Kell 22 avaldasid The Guardian, The New York Times ja Der Spiegel esimesed lõigud Afganistani sõja logidest, mis pärinesid WikiLeaksist.

Õhtu teisest sündmusest ei teadnud Cumberbatch toona midagi, sest selleks hetkeks oli ta nimi kõikjal üle Twitteri ja tema telefon oli punane. Ta nägi, kuidas ta heakskiitvalt kriitikalt otse stratosfääri lendas, Afganistani sõja logid ei tulnud talle pähegi. Cumberbatch polnud üldse kuulnudki ei WikiLeaksist ega Julian Assange'ist ega võinud aimatagi, mida need talle tähendama hakkavad, enne kui tema agent talle kaks aastat hiljem sõbra sünnipäevapeo ajal helistas.

„Mäletan seda täiesti selgelt,” ütleb ta. „Pidin minema trepikotta, kus oli parem levi. Kuulsin, kuidas mulle öeldi: „Inimesed on väga huvitatud sellest, et sa mängiksid Julian Assange'i.” Sel ajal kavatseti teha teleseriaali, mõtlesin, et jutt käibki sellest, ja ütlesin: „Tore, ma ei arvanudki, et seriaal töösesse läheb.” Mulle vastati: „Ei, jutt käib DreamWorksi stuudiost.” „DreamWorks teeb filmi Julian Assange'ist!” „Jah, ja nad tahavad sind sinna.”

Selleks ajaks läks Cumberbatchil nii hästi, kui üks näitleja üldse loota võib. Enne „Sherlockit” oli ta olnud kergelt veidra välisusega karakterinäitleja, kes oli harjunud – nagu ta ise naljatas – suurte rollidega väikestes filmides ja väikeste rollidega suurtes filmides, olles mänginud Stephen Hawkingit, Van Goghi ja William Pitti ning kõrvalosasis filmides „Lepitus” ja „Teine Bolyeni tüdruk”. Tema tänapäevane Sherlock oli seevastu valgustuslik: kiretu, kärtsitu, kiire jutuga. Justkui kerge

Aspergeri sündroomiga inim-iPad. Steven Spielberg nimetas seda rolli kõigi aegade parimaks filmi-Holmesiks.

Pärast esimest hooaega, mida ainuüksi Suurbritannias vaatas kümme miljonit inimest, oli Cumberbatch mänginud filmides „Sõjaratsu”, „Star Trek. Pimedusse” ja „Plekksepp, rätsap, sõdur, nuhk”, võitnud Olivier' auhinna oma rolli eest Danny Boyle'i „Frankensteinis” Rahvusteatriks ja valitud seksikaimaks meheks. Kuid Assange on tema seni suurim roll.

Moraalselt vale film

Jaanuaris sõitis Cumberbatch Islandile, et alustada filmivõtteid. Mees, keda ta pidi mängima, oli selleks ajaks viibinud üle poole aasta politsei valve all Ecuadori Londoni saatkonnas ja eiranud kõiki näitleja palveid temaga kohtuda. Alles päev enne võtete algust sai Cumberbatch kümneleheküljelise e-kirja, mis ärgitas teda filmist loobuma. See kiri oli Assange'ilt.

„See oli väga lähimõeldud, põhjalik, veetlev ja intelligentne käsitlus sellest, miks mul on moraalselt vale osaleda projektis, mis ei kahjusta mitte ainult inimeste suhtumist temasse, vaid reaalselt teda ennast. Ta kirjeldas end poliitilise põgenikuna, ja [Bradley] Manning, kes ootas sel ajal kohut, ja teised WikiLeaksi toetajad, kes olid vahi all või ootasid kinnipidamist, ja organisatsioon ise – kõik nad pidavat sattuma ohtu, kui ma teen selles filmis kaasa,” räägib Cumberbatch.

Kas see kõigutas teda? „Muidugi. Et kiri tuli mehelt endalt päev enne võtete algust? Muidugi ma tundsin selle mehe vastasseisu, keda kavatsesin teesklema hakata,” vastab Cumberbatch.

Kui Assange'il oleks õnnestunud veenda teda loobuma, ei seisaks Cumberbatch praegu silmitsi tõenäolise Oscari-nominatsiooniga. Vaatasin filmi vahetult enne meie intervjuud ja tema ümberkehastumine oli nii veenev, et tundsin end tõe-

Benedict Cumberbatch

Päev enne võtete algust saatis Assange kirja, et veenda teda filmist loobuma.

Cumberbatchi roll on nii veenev: tundsin end tõeliselt segadusse aetuna.

lisliselt segadusse aetuna ja mõtlesin, et mul seisab ees kohtumine Assange'i endaga.

Tegelikus elus pole Cumberbatch sugugi WikiLeaksi looja moodi. Ta ei sarnane ka ühegi teise näitlejaga, keda varem olen kohanud. Kohtusime esimest korda läinud suvel, kui ta oli just lõpetanud Hollywoodis „Star Treki” tegemist ja tulvil vallutat sarmi, mis iseloomustab mehi, kes naudivad oma seksuaalsete aktsiate

järsku tõusu. Peadpööratavalt kõrged põsesarnad, väike nina ja kitsa joonega rohelised silmad muutsid ta varem koprasarnaseks, kuid „Sherlock” oli temast teinud postriipoisi ja tal oli lõbus kavatsus võtta sellest olukorrast kõik, mis võimalik.

Kui kohtume uuesti Toronto filmifestivalil, kus „Viies võim” äsja esilinastus, käib ta ümber turundustsirkus – inimesed kirjapappidega, stilistid ja kes kõik veel –, kuid Cumberbatchi kerge spontaanne sõbralikkus on imekombel säilinud. Ta pole ainuke edukas näitleja, kes on kuulsusega säilitanud oma hea iseloomu, kuid enamik neist on inimesena palju igavamad kui tegelaskujud, keda nad mängivad. Miks Cumberbatch seda pole, näitab hästi tema vastus Assange'i e-kirjale: „Ma ei taha väga üksikajadesse laskuda, kuid selle kirjutamine võttis mul neli tundi ja põhiline paatos oli: see pole dokumentaal, see pole juriidilise jõuga tõendusmaterjal kohut, see ei muuda suhtumist selliseks, mis võiks sind tegelikult poliitiliselt kahjustada.

Inimesed, kes tulevad seda filmi vaatama, on piisavalt nutikad, et näha filmi sellena, mis see on. See on stardijoon, see peaks ühtviisi provotseerima ja meelt lahutama. See on päevakajaküsimus, kuid su elu, su eraelu, su persoon on juba saatuslikul kombel su missiooniga ühte põimunud – kuidas saaks see nüüd teistmoodi olla? Ja kui aus olla, siis mulle tundub, et su kuvandit mõjutavad siiani avalikud hukkamised, mis algasid esimeste lekitamistega ja mille on jälle pilti tõstnud seksuaalse väärteo kahtlustused, nii et sa oled tuntud kui valge peaga Austraalia veidrik, keda politsei Rootsisis toime pandud vägistamise pärast taga otsib ja kes peidab ennast Harrodsi kaubamaja lähedal kuskil saatkonnas. Nii et valeinfo sinu kohta on juba liikvel.

Ütlesin, et kuula nüüd, see film selgitab, mida sa oled saavutanud, mis see oli, mis pööras maailma silmad sinule, ja ma arvan, et see on positiivne. Tunnistan, et teen seda tööd, sest olen edev näitleja. Tahan, et saaksin öelda: jah, mängin filmis peaosa. See on mulle päratu karjäärihüpe. Kuid siiski ei tööta ma moraalses vaakumis. Olen sellele mõelnud ja mis iganes ka ei juhtuks, tahan oma tegelaskujusse panna nii palju kompleksust ja mõistust, kui vähegi suudan.”

Kui Cumberbatch esimest korda stsenaariumi lugese,

tekkis tal mure, et Assange'ist luuakse justkui paha multikategelane. „Disney stuudio võib mul küll selle võrdluse eest pea maha võtta, kuid selline mulje jäi ka kõigile teistele.”

Ta pühendus uurimistööle, lugese lõputult ja vestles inimestega, kes Assange'i tundsid, ning tasapisi sai käsikirjast nüansirikas portree. Rolli loomisel oli tähtis osa infol, mida ta sai, uurides Assange'i lapsepõlve. „Ma tean, et on täiesti freudistlik kliše öelda: „Kui ma olin laps, siis...”, aga kui aus olla, siis Juliani puhul läheb see täiesti tükkesse. Ta kasvas üksikemaga, seksti kuulunud kasuisa vedas teda mööda riiki kaasas – ta tõmmati välja kõigist kontekstidest, kus ta oleks võinud suhetes teiste inimestega avastada, kes ta on –, seejärel hakkas ta teismelisena häkkeriks, kellest sai küberajakirjanik – see kõik tundub väga loogiline. Ning ta on jooksik praegugi. See on mu meelest tõeliselt liigutatav.

Ta isoleeris ennast pidevalt. Põletas iga silla, mille oli ehitatud. Ja kohati ma mõistsin, miks ta seda tegi: ta liikus kaasinimestest erinevat trajektoori mööda. Sellepärast ei saanud ta ka luua inimsuhteid, mis on teistes organisatsioonides. See on traagiline,” seletab Cumberbatch.

Autist või egomaniakk?

Need, kes Assange'i tunnevad, on arutlenud, kas ta võib olla autist. Cumberbatch ütleb, et tal pole aimugi, kas see on tõsi, kuid ta arvab, et pigem mitte. „See sildade põletamise asi võib olla seotud väliste mõjudega, mis said talle osaks lapsepõlves. Kuidas sa lood usaldussuhteid, kui usaldust sinult pidevalt ära võetakse?”

Kuid Cumberbatch ei usu ka teooriasse, et Assange on lihtsalt edev egomaniakk: „Seda saab pareerida juba väitega, et ta paneb ennast löögi alla selle nimel, millesse ta usub, ja ta ei tee kompromisse. Selline käitumine paistab solipsistlik, kuid see tuleneb tema vaadetest.” Cumberbatch ise kirjutab sellisele ideoloogiale alla ainult teatud piirini. Ta oli Iraagi sõja vastu ja osales 2003. aastal koos miljonitega protestimarsil. „See oli täiesti imeline päev, kus tooni andis protestija, kelle plakatil oli kiri „Usaldan ainult enda põösast (ingl Bush)”, mis paneb mind alati naerma,” ütleb ta itsitades. „Kuid see oli ka ainus asi, mis mind sellele päevale tagasi mõeldes löbustab. Öhus oli

METRO LUMINAL ROCK CAFÉS

Täna õhtul annab Rock Cafés suure soolokontserdi Eesti rokkmuusika ajalukku sügava jälje jätnud kultusbänd Metro Luminal. Eriküalistena on laval Zahir ja Motor Tension Anxiety. Met-

ro Luminali eestvedaja, kitarist Rainer Jancise sõnul esitab nelik põhiliselt oma vanadest lugudest koosneva kava, kuid ei saa välistada ka uuemaid palu. Uksed avatakse kell 21. **EPL**

KAASAEGSE MUUSIKA FESTIVAL

25.–29. septembrini toimub Tallinnas Eesti muusika- ja teatriakadeemia eestvedamisel kaasaegse muusika festival Sügisfest. Külastajate nimekirja kroonivad Brian Enoga koostööd tei-

nud Jan Peter Schwalm Saksamaalt ja Neophon, kes esitab nii tänapäeva klassikat kui ka uudisteosid. Festivalikontserdid on tasuta. Lisainfot leiab www.ema.edu.ee. **EPL**

RAUA RAAMAT SOOME KEELES

Kirjaniku, muusiku ja saatejuhi Mihkel Raua viie aasta tagune bestseller „Musta pori näkku” antakse välja ka lahe taga soome keeles. **EPL**

Cumberbatch

lootusetu tunne, et kõik see ei muuda midagi,” lisab ta.

Kui Cumberbatch luges 2010. aastal Guardianist WikiLeaksi raportitest, millega lääne sõjajõud tegelesid, valdas teda õudus. „Hukkamisrühmad ja tsiviilohvrid ja strateegilised äpardused ja sõdurite metsikused ja rahulike elanike terroriseerimine – kõige halvemad kartused, mis meil selle sõjaga olid, tulid lainena tagasi, ja ma mõtlesin, et see on erakordne.”

Aga Assange'il ega ta jüngeritel ei tasu veel liialt leili minna, sest tuleb välja, et Cumberbatchi suhtumine WikiLeaksi ja teiste kübervilepuhujate nagu Edward Snowdeni eesmärkidesse on kahetine. Talle on teinud muret NSA ja GCHQ jälgimiste paljastused ja talle ei istu mõte sellest, et keegi loeb ta erakirju. „See pole teie asi,” ütleb ta, kuid lisab siis: „Aga te hoidsite ära, et mind oleks läinud kolmapäeval metroorngis tapetud. Kui nad päästavad elusid, siis kuidas me saame öelda, et see on vähem tähtis kui isikuvabadus? Sul pole isikuvabadust, kui sa oled sur-

nud. Kas pole silmakirjalik väita, et peame teadma kõike valitsusest, aga valitsus ei või midagi teada meist?”

Bradley, nüüd Chelsea Manning, noor USA sõjaväeohvitser, kes lekitas sadu tuhandeid sõja logisid, diplomaatilisi sõnumeid ja teisi Ameerika Ühendriikide sõjasaladusi ja kes mõisteti äsja 35 aastaks vangi, äratas Cumberbatchis inimlikku kaastunnet. „Kuid ta rikkus seadust. Ta teadis, mida ta tegi,” ütleb ta. Manning on presidendilt armu palunud, kuid Cumberbatch ei leia, et Obama peaks seda andma. „Ta tegutses usust, et hädapasun tuleb hüüdma panna. Aga tema ülemustel oli õigus talle öelda, et

ser, mis tabloidele väga korralda läheb. Kui küsin, millised ekshibitsioonid tema kohta on kõige närvesöövamad, pomiseb ta: „Daily Mailis on need kõik kirjas.”

Tähelepanu on nuhtlus, millest Cumberbatch ilmselt niipea ei vabane: tänavu tuleb temaga välja veel kaks suurt filmi: „August: Osage County” ja „12 Years A Slave” ning ta on just lõpetanud „Sherlocki” kolmanda hooaja võtmed. „Viimane võttepäev tegi mind väga tundeliseks. Mõtlesin: „Oh, pean jälle temaga hüvasti jätma,” meenutab Cumberbatch. „Nägin Sherlockiga kogu aeg kuradi palju vaeva, kuid ma armastan teda ja mind kurvastas, et me nüüd jälle mõnda aega ei kohtu.”

Uuest hooajast ta eriti ei räägi, peale tagasihoidliku märkuse: „Seal on taaskohtumine, mis

Sherlock ja Watson saavad uuel hooajal kogemuse, mis neid tugevasti kokku liidab.

sõjaväelise organisatsiooni hierarhia järgi pole sinu asi selle pärast muretseda, sellepärast oli vaja ta kohtu alla anda. Ta oli andnud vande, ja ta murdis seda vannet.”

ei lähe just plaanipäraselt. Ja Sherlock ja Watson saavad kogemuse, mis neid väga tugevasti taas kokku liidab. On ka üks uus ühendus abielu vormis, millest ka Sherlock osa võtab, nii et eks me näeme.”

Enne kui Cumberbatch lahkuks, et teha proove oma järgmise filmiga „The Imitation Game”, milles ta mängib järjekordset tõsielulist tegelast Alan Turingut, avan suu, et esitada viimane küsimus. Ent ta on selle juba ära arvanud, enne kui jõuan lause lõpetada. Kas ta ei mõtle sellele, et just praegu...? „Ta viib ikka veel seal? Jah. Ma mõtlen sellele palju,” ütleb ta. Assange on endiselt põgenikuna Ecuadori saatkonnas ja Cumberbatch on tihti otse tema akna alt mööda kõndinud, mõeldes, kas ta pääseb iial välja. „Kuidas see lugu laheneb? Ma ei tea. Mõeldav, et ta on seal ka 20 aasta pärast.” ©Guardian News & Media 2013

Assange'i tõus

Filmi „Viies võim” sündmustik algab 2008. aastal ja vaatab WikiLeaksi rajaja tõusu põrandaalusest häkkertivist rahvusvaheliseks terroristiks – nagu arvab Washington – või küberrusketärist kangelaseks, kelleks teda peavad imetlejad. Film võtab fookusse Assange'i ja tema parema käe, saksa häkkeri Daniel Domscheit-Bergi keerulise ja lõpuks luhta läinud sõpruse, samuti Assange'i ettevaatlikku ja lõpuks purunenud suhte The Guardianiga.

Julian Assange

„Viies võim” (2013)

Režissöör: Bill Condon

Osades: Benedict Cumberbatch, Daniel Brühl, Laura Linney jt.

Linastub Eestis 18. oktoobril

Benedict Cumberbatch näeb WikiLeaksi asutaja Julian Assange'i kehastades hirmuäratavalt tõetruu välja.

Fotod: AP/Scanpix

NÕMME SPORDIKLUBI SPORDIKOOLI KERGEJÕUSTIKU OSAKOND VÕTAB VASTU 6-12-AASTASEID LAPSI TREENINGUTELE.

Treeningud toimuvad neljapäeviti kell 14.30 - 15.30 Nõmme uues võimlas aadressil Valdeku tn 13.

Palume registreerida e-mailile: nommekjk@hotmail.ee, info tel 5178310 Anu

S
SPORT

KIMI RÄIKKÖNENI ÜLEMINEK OLI SEOTUD RAHAGA

Vormeliäss Kimi Räikkönen selgitas eile meediale, miks ta sõidab järgmisest hooajast Felipe Massa asemel Ferrari roolis. Räikkönen ütles, et üleminek oli seotud Lotuse finantsprobleemidega.

Meeskond olevat juba pikeemat aega talle võlgu ja polevat suutnud teda veenda, et järgmisel hooajal on auto konkurentsivõimeline, vahendab Autosport. **Delfi**

TARVAS TEGI LEEDU KORVPALLURILE PAKKUMISE

BC Rakvere Tarvas on teinud 28-aastasele Leedu korvpallurile Laurynas Mikalaukasele pakkumise ja ootab nüüd, mida viimased hooajad Klaipėda Neptunase meeskonda kuulunud

ääremängija otsustab. 205-sentimeetrine Mikalaukas mängis ülikoolikorvpalli Virginias. Mõõdund hooajal jäi tema panuseks Virginias 9,3 lauapalli ja 4,6 söötu. **Delfi**

Audentese spordiklubi treener Heiko Väät ütles, et treeneril on sportlasi kõige parem juhendada, kui tal on tööleping. Foto: Ilmar Saabas

1000 eurot kätte stipendium treenerile, maksudeks ei lähe midagi

596,2 eurot kätte treeneri netopalk pärast maksude mahaarvamist

Treenerile maksmiseks on 1000 eurot

Stipendiumide maksmise korrastamine eeldab poliitilist kokkulepet

Olümpiakomitee soovib kehtestada spordistipendiumile piirmäär 640 eurot kuus.

Andrus Nilk
andrus.nilk@epl.ee

Maksu- ja tolliamet peab osas spordiklubides tavaks saanud viisi tasuda sportlastele võistlemise ja treenimise ning treeneritele nende juhendamise eest stipendiumiga maksude maksimisest hoidumiseks.

Eesti olümpiakomitee peasekretär Siim Sukles ei ole must-valge suhtumisega nõus, sest stipendiumi maksmine on seadusega kooskõlas.

„Selgelt peaks väljendama, mis on stipendium ja millist tegevust saab sellega tagada. Väide, et stipendium on saatanast, on liiga lihtsustatud maailmavaade,” lausus Sukles. Ta lisas, et EOK soovib kehtestada stipendiumile piirmäär, mis võiks olla 24-kordne miinimumpalk aastas.

MTA on teinud etteheite, et

mitmes klubis makstakse suuri stipendiume, kuigi sisuliselt on tegemist töötasuga.

„Sportlasel peab jääma õigus saada stipendiumi, teatud mõistlik summa on kindlasti vajalik järeelkasvule, et nad tuleksid majanduslikult toime ja saaksid enesearendamiseks spordile pühenduda,” lausus EOK asepresident Toomas Tõnise.

Piirmäär kuulutab halba nii välismaa pallureid kui ka Eesti paremikku kasutatavate klubidele, kelle stipendiumid on suuremad kui 640 eurot kuus. Sel juhul tuleks neil tasuda palgafondilt makse, mis nõuaks kopsakamat eelarvet.

Pallimänguklubid löögi all

„See pole enamikule klubidele jõukohane,” kinnitasid mitu korvpalliklubi esinijat, kes kardavad, et siis kannatab Eesti tasemel tippsport. Miinimumpalgast veidi suurema summa eest ei ole noorel sportlasel võimalik ennast arendada ja vaatajaid rõõmutada, ütlesid klubi juhid.

Stipendiumi makstakse ka individuaalala tegijatele, kes kaitsevad Eesti au tiitlivõistlustel. Eri aegadel on mõned olümpia ja MM-i medaliomanikud saanud pallimängijate stipendiumidega võrreldavaid summasid. „Individuaalala ja võistkonnaala sportlasi peame käsitlema ühesuguse põhimõtte järgi,” ütles kultuuriministeriumi spordi asekancler Tõnu Seil.

Kolmikühpe olümpiavõitja Jaak Uudmäe lausus, et Eesti riiki esindavaid sportlasi tuleks

ka valmistumise Eesti esindamiseks EM-võistlustel.

Samuti pole MTA hinnangul õige maksta stipendiumi treeneritele, kohtunikele, spordiarstidele, masseerijatele. „Jah, nendele stipendiumi maksmine on olemuselt vale, sest nad teevad tegelikult tööd. Selline toimimisviis tapab spordi usaldusväärsust ja treeneriameti kuvandit tööturul. Siin peaksime tegema raudse kokkuleppe: see on töö,” tunnistas Tõnise. Ta lisas, et küll võiks stipendiumi maksta treeneritele enesetäiendamise eest.

Eestis on registreeritud ligi 4000 treenerit. Neist 1500 on ametis töölepinguga, kas täiskohaga või osalise koormusega. Lövi-osa 2500 treenerist, kes on kas vabatahtlikud või kellele makstakse stipendiumi, saavad põhisissetuleku koos sotsiaalsete tagatistega muus ametis.

„Stipendiumi lõksu on langenud inimesed, kel pole sotsiaalseid tagatise,” ütles Toomas

Tõnise. „Neid on koos maksu- ja tolliametiga tehtud uuringu järgi kuni 400.”

Juhul kui seadus ei lubaks enam treeneritele stipendiumi maksta, loobuks osa neist sportlasi juhendamast, mis oleks valus hoop noortesportidele.

„Nii maksu- ja tolliamet kui ka poliitikud sooviksid, et spordis valitseks korrektne asjaajamine, ei tahaks aga nõustuda, et korrektsust taotledes sportlaste ja treenerite tingimused halveneksid,” nentis Tõnise.

Riigikogu liige, kahekordne olümpiamängude medaliomanik Toomas Tõniste ütles, et spordi juhtimõte on aus mäng, sellepärast tuleks stipendiumide maksmise korda uuendada ja nõuda seaduste järgimist.

„Töötasu ei sobi maksta stipendiumina,” arvas Tõniste. „Ent juhul, kui riik saab stipendiumide maksmise piirangul spordiklubidelt rohkem makse, tuleks see raha suunata sporti treenerite palgalisana tagasi. See eeldab aga poliitilist kokkulepet.”

Hinnatud korvpallur mängib Kalev/Cramos tasuta

Kolmapäeva õhtul ETV eetris olnud telesaates „Pealtnägija” avaldati kahtlust, et korvpalliklubi BC Kalev/Cramo varjab kohtutäituri eest oma lätlasest tippmängija Armands Šķēle sissetulekut. Telesaate andmeil on Šķēlel Lätis ligi 90 000 eurot võlgu. Võlausaldaja, Läti kinnisvaraärimees Andrejs Bumbieris pöördus kohtusse, võitis ja nüüd soovib Šķēlelt suuri summasid ka kohtutäitur. Šķēle aga võlga maksta ei saa, sest ametlikult tal raha ei ole.

2010. aastal hakkas Šķēle mängima Kalev/Cramos ja võla sissenõudmise võttis üle Eesti kohtutäitur, kes arestis ette ära kõik rahalised maksed, mis klubi peaks Šķēlele tegema. Bumbieris ütles „Pealtnägijale”, et on ligi kahe aasta jooksul Šķēlelt ühekordse maksena kätte saanud 2000 eurot 2012. aasta kevadel. Pooleteise aasta jooksul pole Kalev/Cramo Šķēlele ametlikult ühtki eurot maksanud. Kahtluse kohaselt saab Šķēle aga sularahas palka 7000 kuni 10 000 eurot kuus.

Šķēle leping salastatud

Telesaate väljendas kahtlust, et Kalev/Cramo ja Šķēle on sõlminud salajase sobingu, varjamaks lätlase sissetulekut kohtutäituri eest. BC Kalev/Cramo president Ivar Valdmaa eitab väiteid salasobingu kohta. Tema sõnul on Šķēle ka klubile võlgu. Valdmaa sõnul saab Läti korvpallur klubilt minimaalset raha, et üldse ära elada. Valdmaa kinnitusele mängib Šķēle meeskonnas sisuliselt selle eest, et tal on auto, korter, toit lual ja väike taskuraha. Saatest jääb segaseks, kas klubi maksab Šķēlele palka või mitte. Valdmaa rõhutas, et klubil on Šķēlega ametlik leping ja kohtutäitur saab seda näha. „Meil on kõik avalik, saame kõik asjad kokku leppida. Me ei tee salasobinguid,” kinnitas ta.

Eesti Päevaleht tabas telefoni teel Šķēle agendi Arturs Kalnīte. Ta kinnitas, et esindab Šķēlet, kuid kuulunud ära küsimuse, mis Eesti Päevalehte huvitab, teatas, et kõik palkasid puudutav on konfidentsiaalne ja selle kohta ta midagi rääkida ei saa. Samuti ei soostunud ta ütlema, kuidas jõuti Šķēle ja Kalev/Cramo vahelise leppeni, et hea korvpallur palka ei saagi, kuid ometi mängib klubis.

BC Kalev/Cramo presidenti Valdmaad Eesti Päevaleht eile küsimiseks tabada ei õnnestunud. **Urmus Jaagant**

LEGIA FÄNNID KORRALDASID TULEVÄRGI

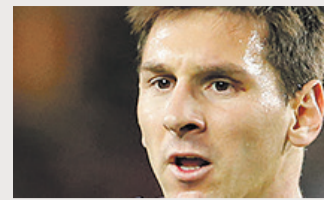
Henrik Ojamaa koduklubi Varsavi Legia peab oma esimese kodumängu Euroopa liigas pidama tühjade tribüünide ees, sest UEFA otsustas karistada Poola meeskonda fännide määratsemise eest, vahendab Legia koduleht. UEFA-le ei meeldinud Bukaresti Steaau vastu mängitud korduskohtumise ajal fännide käitumine, kes korraldasid püroetenduse. **Delfi**

de määratsemise eest, vahendab Legia koduleht. UEFA-le ei meeldinud Bukaresti Steaau vastu mängitud korduskohtumise ajal fännide käitumine, kes korraldasid püroetenduse. **Delfi**

MEISTRITE LIIGAS TEGI LIONEL MESSI KÜBARATRIKI

FC Barcelona alustas kolmapäeval Meistrite liiga alagrupiturniiri 4 : 0 võiduga kodus Amsterdamis Ajaxi üle. Kübaratrikiga hiilgas Lionel Messi (pildil). Basel alistas suure üllatusena Londonis Chelsea 2 : 1 ja AC Milan Glasgow Celticu 2 : 0. Dortmundi Borussia jäi Napoli alla 1 : 2. Arsenal võitis Marseille' 2 : 1. Madridi Atletico võitis Peterburi Zeniti 3 : 1. **Delfi**

sea 2 : 1 ja AC Milan Glasgow Celticu 2 : 0. Dortmundi Borussia jäi Napoli alla 1 : 2. Arsenal võitis Marseille' 2 : 1. Madridi Atletico võitis Peterburi Zeniti 3 : 1. **Delfi**

EDASI SAID HISPAANIA JA PRANTSUSMAA

Korvpalli EM-il selgusid kaks esimest poolfinalisti: veerandfinalis alistas Hispaania ülekaalukalt Serbia 90 : 60 ja Prantsusmaa sloveenid 72 : 62. **EPL**

Oliver Venno: tahaksin hästi mängida ja Permis edasi areneda

Intervjuu

Pärt Talimaa
spordiajakirjanik

Permi Prikamjega liitunud võrkpallur Oliver Venno sai tugeva Venemaa liiga tuleristsed karikasarja mängudes.

Eesti koondise põhipommitaja Oliver Venno on Permi meeskonnas kaasa teinud hooajaelse Türgi treeningulaagri, Venemaal on ta viibinud veidi vähem kui kaks nädalat. Seni on olnud üksikud harjutuskorrad, sest eelmisel nädalal osales klubi karikavõistluste avaringis.

Üleminekumängudel Venemaa kõrgliiga koha säilitanud Perm kaotas küll kodusarja ja Meistrite liiga kolmandale Kaasani Zeniidile 1 : 3, ent alistas 3 : 2 teise superliiga meeskonna Kemerovo Kuzbassi ning 3 : 0 Nižnevartovski Jugra-Samotlori ja 3 : 1 Kaluga Oka, kes mängisid mõlemad mullu tugevuselt teises liigas.

● Oliver, millise mulje on Permi meeskond sulle jätnud? Meeskond on jätnud hea mulje. Kõik on sõbralikud ja mind võeti ilusti vastu. Kohanesin eluoluga ruttu.

● Venemaa eluolust on räägitud igasuguseid asju. Mida sinu kohanud oled?

Läks igati hästi. Oleme esimese ringi järel teisel kohal, millega on rahul nii treener kui ka meeskond. Kui enda mängust rääkida, siis alguses ei saanud väga hästi käima ja sidemängijaga ei olnud ka veel harjunud. Viimane mäng tuli aga juba päris hästi välja: mängisin seal terve kohtumise, ainult korra esimese geimi lõpus tegi treener korraks topeltvahetuse, mille käigus olin veidi vahetusmeeste pingil. Karikaturniir kandis mõnes mõttes ka kontrollturniiri eesmärki, kuna kõik said pea igas mängus platsile. Lisaks pidigi treener olema selline, kes ei pane ka trennis ühele platsipoolle põhikuukut, vaid vahetab mängijaid terve aasta jooksul hästi palju.

● Milline treener on Venemaa presidendi nimekaim Vladimir Putin?

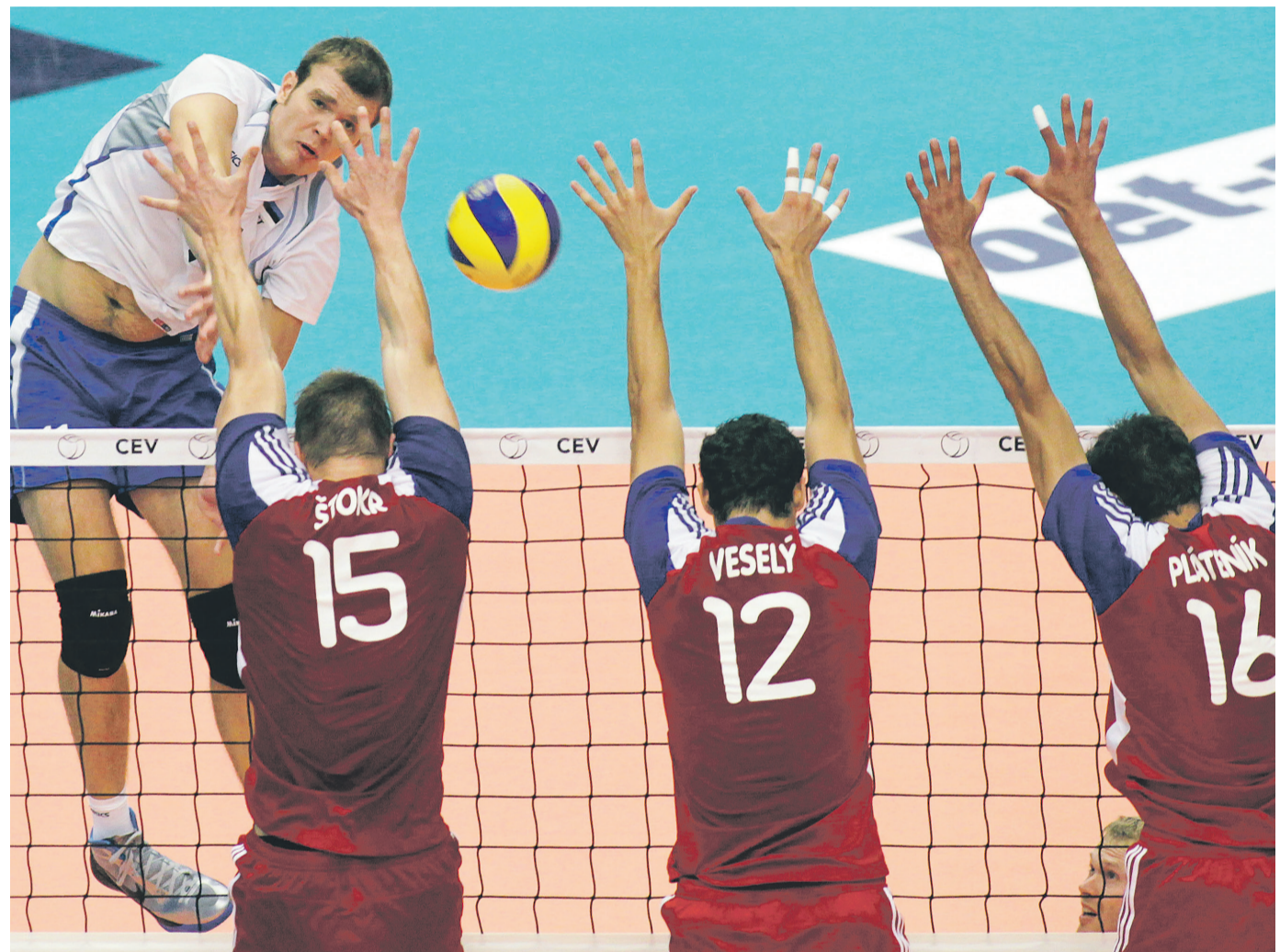
Ta suhtleb hästi palju. Pärast mängu vaatame videoid, ta võtab iga mehe eraldi ette ja räägib, mis on õigesti ja mis valesti. Minu jaoks on see uus lähenemine, aga siiani sobib see igati. Väga karmikaeline ta ei ole, ent trennis lulli lüüa muidugi ei luba. Aga ega keegi viilida ei taha, kuna kõik soovivad mängida. Vabal ajal suhtleb nagu inimene inimesega, ülbeks ei lähe.

● Mis soovid on sul algavaks hooajaks?

Tahaksin hästi mängida, soovin, et kõik välja tuleks, ning edasi areneda. Meeskondlikult on peamine soov kõrgliigasse püsima jääda. Kindlasti saab Venemaa meistri sarjas – mis minu arvates on üldse kõige tugevam liiga – väga häid mängu, näiteks Belgorodi ja Zeniidi vastu.

● Karjääri jooksul oled mänginud nii Sloveenia kui ka Saksamaa tippklubides, kellest Blediga jõudsid Euroopa Meistrite liigas esinelikuse ja Friedrichshafenis võitsid nii Saksamaa karika kui ka meistrisarja. Eelmise hooaeg Montenegros ja Prantsusmaal nii särav ei olnud. Kas pead Permi oma karjääris sammuks edasi?

Kindlasti samm edasi, sest kui siin midagi saavutama ja ennast näitama hakata, siis

Hoolimata võõrsil mängimisest on Oliver Venno vajaduse korral aidanud ka Eesti koondist. Fotol püüab ta 2011. aasta EM-i valikgrupis kolmese Tšehhi blokiga hakkama saada.

Foto: Reuters / Scanpix

KES TA ON?

Oliver Venno

võrkpallur, diagonaalründaja

- **Sündinud:** 23. mail 1990
- **Pikkus:** 210 cm
- **Klubid:**
- **2006–2009** Tartu Pere Leib
- **2009–2010** ACH Bledi Volley (Sloveenia)
- **2010–2012** VfB Friedrichshafen (Saksamaa)
- **2012** Budvanska Rivijera Budva (Montenegro)
- **2012–2013** Rennes Volley 35 (Prantsusmaa)
- **2013–...** Permi Prikamje (Venemaa)

Saavutused:

- Kolmekordne EMV ja kahekordne Schenkeri liiga hõbemedali omanik, 2008. aasta karikavõitja. 2010. aasta Sloveenia karikavõitja ja meister, Meistrite liiga neljas. Saksamaa meister 2011 ja karikavõitja 2012, Meistrite liigas 5.–7. koha jagamine. Rannavõrkpallis U-18 Euroopa meister 2007 ja U-19 maailmameister 2008.

võiks Venemaa liigas jala ukse vahele saada.

● Kas saan õigesti aru, et võtad seega Permi ühe aasta projektina, kust oleks tuleval hooajal hea edasi liikuda?

Lepingu tegin küll ühe hooaja peale, aga eks seda, mitme aasta projekt see on, näeb pärast hooaega.

● Esimest korda väliskarjääri jooksul ei osale sa koduse liiga kõrval rahvusvahelises

sarjas. Kui suur tagasilöökk see sulle on?

Ma ei usu, et sellest probleemist on. Venemaal saab mängida küll. Praegu tulebki järgmisel nädalal karikasarja teine ring ja kui pääseme kolme parema hulka ja jõuame edasi, siis uued mängud on 7.–10. oktoobrini. (Avaringi järel on Kaasani Zeniidil 9, Permi ja Nižnevartovski meeskonnal 8 punkti, Kuzbass on viie

punktiga neljas.) Liigamängud algavad oktoobri lõpus.

● Permis mängib ka meie teine pallivõlvur – jalgpallur Konstantin Vassiljev. Kas kavatsed tema mängu vaatama minna? Arvan, et ikka lähen vaatama ja meeskonnakaaslased on ka vutifännid, eks nad võtavad mind kaasa. Ise ma küll ennast väga suureks jalgpallisõbraks ei pea, aga Eesti koondise mängu olen ikka vaadanud. ●

Meeskond on jätnud hea mulje. Kõik on sõbralikud ja mind võeti ilusti vastu.

Lepingu tegin küll ühe hooaja peale, aga eks seda näeb, mitme aasta projekt see on.

Seni pole nagu midagi olnud. Kõik on rahulik ja tavaline. Ainult keel on teistsugune. Vene keelt ma ei ole ka ise koolis õppinud – seal olid saksa ja inglise –, ent vaikselt juba nagu midagi hakkab tulema. Aru saan küll rohkem, kui veel rääkida oskan. Õnneks paar meeskonnakaaslast oskavad inglise keelt ja tõlgivad vajadusel.

● Teil on seljataga esimesed võistlustamängud. Kuidas meeskond karikasarja kohtumistega rahule jäi?

Meeskonnas puudub tõusev täht

Oliver Venno on praegu Permi meeskonna ainus välisjõud. Eesti koondislase sõnul soovib klubil veel ühe leegionäri palgata, ent kõik sõltub klubi rahalistest võimalustest. Meeskonna vene mängijatest tõuseb kõige eredamalt esile sidemängija Dmitri Kovaljov, kes kuulus ka tänavusel suveuniversiaadil kuldmedali võitnud Venemaa koondisse.

Praegu on võistkonna kapten seotud Venemaa U-23 koondise

ga, kes valmistub oktoobri alguses Brasiilias toimuvaks MM-finaalturniiriks, seega ei saanud Venno karikasarjas veel uue põlvkonna tähtmängija tõsteid maha kõmutada. Peale selle pürgib Permi meeskonnast MM-ile ka temporündaja Aleksandr Safonov.

Diagonaalründaja positsioonil on Venno konkurendiks 25-aastane ja 203 sentimeetri pikkune Vladimir Jakimov. Kõigis neljas karikamängus alustas põhikuukus Venno, ent teises ja kolmandas kohtumises mängis viimaseid geime Jakimov.

Viimases mängus Kuzbassiga mängis Venno konkurendi selgelt üle, lõi 38 tõstest maha 20 ja oli 22 punktiga meeskonna resultatiivseim. Jakimov sai mängida ainult korra avageimis. Kolmes esimeses mängus tõi Venno vastavalt seitse (32% rünnakuefektivsus), viis (50%) ja 11 punkti (53%).

Valiti maailma kauneim pilvelõhkuja

Kanadas Ontarios Mississaugas asuv paarispilvelõhkuja Marilyn Monroe valiti kõige kaunimaks ja praktilisemaks mullu valminud pilvelõhkujaks.

„Käänakuga” kõrghooned, mille ametlik nimi on Absolute World Towers, projekteerisid Pekingi büroo MAD ja Toronto büroo Burka arhitektid.

„Viis, kuidas kaks hoonet end kaheksa kraadi korruse kohta pööravad, on ehitustehniline läbilõök ning võimaldab püsti panna teisi vormiuuendusslikke kõrghooneid,” seisab žürii otsuses.

Saksamaal Hamburgis asuva ehitusfirma Emporise välja antav preemia kuulub statuudi järgi „kõige kenamatele ja praktilisematele pilvelõhkujatele”.

Autasu anti välja juba kolmeteistkümnendat korda. **• CNN**

Foto: Reuters/Scapix

Turistid loobuvad Lähis-Ida reisidest

Pingeline olukord Süürias on tõsiselt mõjutanud kogu Lähis-Ida piirkonna turismi näitajaid, kirjutab Telegraph. Hotellivõrdluskodulehe trivago.co.uk esitatud arvud näitavad, et Süüria naabermaades puhkab nüüd 47% vähem inimesi kui tavaliselt.

Kõige vähem käiakse Liibanonis, kus turistide hulk on vähenenud lausa 79%, järgmiseks Küprosel, kus langus on 55%, Irsaelis käib 38% vähem, Jordaanias 32% vähem ja Türgis 31% vähem huvilisi.

Turistide ligi meelitamiseks on langetatud piirkonna hotellides ööbimise hindu.

Beirutis maksab keskmine hotellituba 106 naela ehk 20% vähem kui mullu samal ajal. Tel Avivi hotellid on 12% odavamad ja Aquba Ciry omad 24% odavamad.

Statistika näitab, et varem Lähis-Idas käinud turistid otsivad narmast elamust nüüd hoopis Araabia Ühendemiraatidest. **• Mart Niineste**

Odavlennufirmal Ryanair on madal klienditeeninduse tase

Ryanairi reisijad hindavad madalat hinda.

Foto: AFP / Scapix

Odavlennufirma Ryanairi klienditeeninduse maine on ajakirja Which lugejate hinnangul Ühendkuningriigi saja suurima kaubamärgi arvestuses madalaim, kirjutab Telegraph. Ajakiri palus lugejatel hinnata viiepallisüsteemis personali oskustebevaldamist, töösuhetumist ja abivalmidust. Ryanair pälvis kõigis kategooriates kaks punkti ning üldreitinguna 54%, jäädes

maha mobiilsideoperaatorist Talk Talk (95%) ja energiafirmast NPower (59%). Ajakirja hinnangul näitab tulemus, et Ryanairi seisukoht, et madal hind on mugavustest olulisem, peab paika.

Ryanairi esindajad löövad ajakirjale ja uuringule käega, viidates ajakirja suhtelisele marginaalsusele Ryanairi igapäevaste reisijamahtude kõrval. **• Mart Niineste**

Reisikaart

	RIIK	AEG	HIND	TRANSPORT, MAJUTUS, LISAINFO	FIRMA
LÕUNA-EUROOPA	Itaalia (9 päeva)	19.-27.10; 19.-27.10* 2014. a.: 15.-23.03; 19.-27.04; 10.-18.05; 7.-15.06; 5.-13.07; 19.-27.07; 2.-10.08; 16.-24.08	oktoober: al. 299 € 2014. a.: märts-aprill: al. 309 €; mai-juuni: al. 299 €; 5.07: al. 319 €; 19.07: al. 309 €; august: al. 299 €	Transport: kõigi mugavustega reisibuss. Majutus: hotell ** (kahene majutus, WC/dušš igas toas), hommikusöögid iga päev. Info: Mitte ühtegi ööbimist bussis! Rooma, Vatikan, Firenze, Pisa, San Marino, Veneetsia – eestikeelsed linnaekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 € 19.-27.10.2013. – Iisareis koolidele. IGA 12. KOHT TASUTA!	LA STRADA Pronksi 3, 3 korrus tel. 640 39 29 info@lastrada.ee www.lastrada.ee
	Rimini puhkusereis (12 päeva)	2014. a.: 28.05.-8.06; 14.-25.06; 1.-12.07; 18.-29.08	2014. a.: 28.05: al. 319 €; 14.06: al. 359 €; 1.07: al. 389 €; 18.08: al. 399 €	Transport: kõigi mugavustega reisibuss. Majutus: hotell ** (kahene majutus, WC/dušš igas toas) - hinna sees. (hotell *** + õhtusöögid lisatasu eest) Info: Mitte ühtegi ööbimist bussis! Rooma, Vatikan, Firenze, Pisa, San Marino, Veneetsia – eestikeelsed linnaekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €	LA STRADA Pronksi 3, 3 korrus tel. 640 39 29 info@lastrada.ee www.lastrada.ee
	Põhja-Itaalia (9 päeva)	28.09.-6.10 2014. a.: 5.-13.04; 24.05.-1.06; 5.-13.07; 19.-27.07; 23.-31.08	september: al. 319 € 2014. a.: aprill-juuni: al. 319 €; juuli: al. 332 €; august: al. 319 €	Transport: kõigi mugavustega reisibuss. Majutus: hotell ** (kahene majutus, WC/dušš igas toas), hommikusöögid iga päev. Info: Mitte ühtegi ööbimist bussis! Milano, Garda ja Como järved, Bellagio, Sirmione, Verona, Veneetsia, Murano ja Burano saared, Trieste – eestikeelsed linnaekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €	LA STRADA Pronksi 3, 3 korrus tel. 640 39 29 info@lastrada.ee www.lastrada.ee
IDA-EUROOPA	Ungari (7 päeva)	22.-28.09; 20.-26.10 2014. a.: 16.-22.03; 13.-19.04; 8.-14.06; 6.-12.07; 3.-9.08	september: al. 199 € oktoober: al. 169 € 2014. a.: märts: al. 169 € aprill-august: al. 199 €	Transport: kõigi mugavustega reisibuss. Majutus: hotell ** (kahene majutus; WC, dušš igas toas) h/s. Mitte ühtegi ööbimist bussis! Hotell *** lisatasu eest. Info: Bohemian Travel: kvaliteedistandard Ida-Euroopa reisidele. Mitte ühtegi ööbimist bussis! 3 päeva Ungaris! 2 päeva Budapestis (Buda loss, Vajdahunyadsi lossikompleks, Gellerti mägi, Kalameeste bastion jpm), Szechenyi – Euroopa üks suurimaid termaalvee basseineid komplekse, kolm linna Doonau kallastel: Esztergom, Visegrad, Szentendre – eestikeelsed linnaekskursioonid hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €	BOHEMIAN TRAVEL Pronksi 3, 3 korrus tel. 640 39 28 info@bohemiantravel.ee www.bohemiantravel.ee

Viru Reisid

Tallinn
Narva mnt.7-347, III sissepääs, III korrus
Tel. 610 9321, 610 9322
e-post: tallinn@virureisid.ee

Jõhvi
Keskväljak 9
Tel. 337 0594, 337 1216
e-post: viru.reisid@neti.ee

Tartu
Tartu Reisibüroo OÜ
Aleksandri 8
Tel. 734 4190

Pärnu
Pärnu Reisibüroo
Rüütli 32
Tel. 444 5105

Väljasõitudega:
Jõhvist, Tallinnast, Tartust, Pärnust

NB! Kindlasti helista ja küsi infot ja vaata meie kodulehekülge: www.virureisid.ee

Püsiklientidele ja gruppidele soodushinnad.

NB! Bussikohtade broneerimine seniks, kuni kohti jätkub!

JÕULU-JA AASTAVAHETUSE REISID

Eelregistreerimissoodustus 10% kuni 1.november 2013

JÕULUD LAPIMAAL 20.-23.12.; 27.-30.12. **H: 109-239 €**

AASTAVAHETUS LONDONIS laev-buss 27.12.2013-04.01.2014 **H: 299 €**

AASTAVAHETUS PARIISIS laev-buss 27.12.2013-04.01.2014 **H: 279 €**

AASTAVAHETUS BERLIINIS JA TROOPILINE PARADIIS 29.12.2013-03.01.2014 **H: 189 €**

AASTAVAHETUS PRAHAS ja KARLOVY VARY 29.12.2013-03.01.2014. **H: 179 €**

AASTAVAHETUS BUDAPESTIS 29.12.2013-03.01.2014. **H: 179 €**

REISIKALENDER 2013

ITAALIA RINGREIS (9p) 19.-27.10. **H: 259 € kuni 299 €**

UNELMATE PARIIS (9p) 18.-26.10. **H: 265 €**

HISPAANIA PUHKUS (12 p) 20.-31.10. **H: 349 kuni 399 €**

UUDIS! CZESTOCHOWA - PRAHA - VARSSAVI - KARLOVY VARY (6p) 20.-25.10. **H: 169 €**

REISIKALENDER 2014

Eelregistreerimissoodustus 10% kuni 1.jaanuar 2014

KASTANIÖITES PARIIS JA TULPIDES HOLLAND (10p) 27.04.-06.05. **H: 319 €**

HOLLANDI LILFESTIVAL laev-buss (7p) 30.04.-06.05. **H: 259 €**

KLASSIKALINE ITAALIA RINGREIS (11 p) 12.-22.04.; 08.07.-18.07.; 20.-30.08. **H: 359 €**

ITAALIA RINGREIS (9p) 14.-22.03.; 14.-22.04. (Suur Reede Roomas); 10.-18.07.;

22.-30.08.; 18.-26.10. **H: 279-299 €**

ITAALIA PUHKUS (12p) 20.-31.05.; 03.-14.09. **H: 359 €**

BERLIIN JA TROOPILINE PARADIIS 15.-20.03.; 16.-21.03.; 03.-08.06.; 14.19.06. **H: 189 €**

REIS SAKSAMAA SÜDAMESSE (8p) 13.-20.06. **H: 244 €**

SAKSA HANSATEE-BERLIIN-TAANI 10.-18.07. **H: 299 €**

FANTASTILISED AUSTRIA VÄIKELINNAD (9p) 11.-19.07. **H: 339 €**

LONDON-PARIIS (11p) 09.-19.07. **H: 339 €**

ŠOTIMAA-INGLISMAA-LONDON (13p) 22.07.-03.08. **H: 399 €**

PRANTSUSE RIVIERA RINGREIS (11p) 20.-30.08. **H: 389 €**

PARIIS - LOIRE' I ORU LOSSID - BRETOONIMAA ja NORMANDIA (11p) 06.-16.08. **H: 339 €**

SUUR HISPAANIA RINGREIS (15 p) 23.07.-06.08. **H: 447 €**

FANTASTILINE PÕHJA-NORRA (NORDKAP), IMELISED LOFOODID JA LAPIMAA 25.06.-02.07.; 05.-12.08. **H: 299-319 €**

UNELMATE KESK-NORRA 04.-10.06.; 20.-26.08. **H: 279 €**

BUDAPEST-BALATONI JÄRV-KRAKOW-WIELICZKA SOOLAKAEVANDUS (6p) 16.-21.03.; 02.-07.06.; 09.-14.08.;

19.-24.10. **H: 189 €**

CZESTOCHOWA-PRAHA-VARSSAVI-KARLOVY VARY-KARLŠTEJN 16.-21.03.; 03.-08.06.; 09.-14.08.; 19.-24.10. **H: 179 €**

NOSTALGILINE VALGEVENE (7p) 11.-17.07. **H: 219 €**

LÄTI-LEEDU RINGREIS 04.-09.07. **H: 199 €**

SLOVEENIA-HORVAATIA-BOSNIA JA HERTSEGOVIINA RINGREIS KOOS PUHKUSEGA (13p) 19.-31.05.; 25.06.-07.07.;

23.07.-04.08.; 18.-30.08.; 04.-16.09. **H: 349-369 €**

HORVAATIA-SLOVEENIA (10p) 18.-27.04.; 19.-28.05.; 25.06.-04.07.; 22.-31.07.; 18.-27.08.; 04.-13.09.19.-28.09. **H: 249-275 €**

HORVAATIA-SLOVEENIA-BOSNIA JA HERTSEGOVIINA-MONTENEGRO-ALBAANIA (14p) 02.-15.09. **H: 389 €**

RUMEENIA-BULGAARIA RINGREIS KOOS PUHKUSEGA MUSTA MERE ÄÄRES (13p) 02.-14.09. **H: 379 €**

HISPAANIA-PORTUGAL-MAROKO (21p) 17.09.-07.10. **H: 769 €**

MALTA-SITSILIA RINGREIS KOOS PUHKUSEGA (16p) 19.09.-04.10. **H: 699 €**

SUUR TÜRGI RINGREIS JA KÜPROS (23p) 20.09.-12.10. **H: 849 €**

VENEKEELSE GRUPID!

SLOVEENIA-HORVAATIA-BOSNIA JA HERTSEGOVIINA RINGREIS KOOS PUHKUSEGA (13p) 19.-31.05.;

08.-20.07.; 12.-24.08. **H: 369 €**

kuulutus.lehed.ee

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam. Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu – kõik ühest kohast! Reakuulutusi saab anda internetis aadressil kuulutus.lehed.ee, e-postiga anni.koppel@lehed.ee ning kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Info telefonil 680 4506.

ÜHTEDE JAKKS ON SEE ORGANISEERITUD KURITEGEVUS. TEISTE JAKKS AGA PEREKOND.

LUC BESSON'I FILM
PRODUKTSION: MARTIN SCORSESE

ROBERT DE NIRO MICHELLE PFEIFFER TOMMY LEE JONES

PEREKOND

K12

www.gpicinema.com

13:50 (v.a. N) 16:05 19:00 21:35
A.Le Coq Sviit 20:00 (R, L, T)

BALLAAD MAAILMA HEAKS-KIITMISEST

KINODES ALATES 19. SEPT. 2013

FREE RANGE

MS12

uus film Sigaibull'i registraat

VEIKO ÖUNPUU FILM

14:45 17:00 19:15 21:35

National Theatre Live

Briti teatriparemiku otseülekanded Sinu kinosis!

Othello

William Shakespeare

Nimiosas Adrian Lester kahepalgeline Jago rollis

26. septembril kell 21:00
otseülekanne Coca-Cola Plazas

UUS SEIKLUS FILMI **Autod** MAAILMAST

LENNUKID

PERE

3D EST 11:15 13:45 16:15 19:25
3D RUS 11:30 14:00 16:30

JOBS

ASHTON KUTCHER

MS12

2 RELVA 18:55 21:45 (v.a. N) L
ELÜÜSIUM 16:35 K12
KAKS EMA 17:05 K14
KOLLIDE ÜLIKOOL 2D EST 11:35 PERE
KON-TIKI 16:20 MS12
KURB JASMINE 14:15 19:05 MS12
KURJA KUTSUMINE 19:10 (v.a. N) 21:50 K12
ME OLEME MILLERID 12:45 (v.a. N) 15:25 18:50 (v.a. N) 19:10 (N) 21:25 (v.a. N) 21:45 (N) K14
MINA SUPERVARAS 2 2D EST 11:20 PERE
3D RUS 11:35
NOOR ja ILUS 21:15 K16
PERCY JACKSON: KOLETISTE MERI MS6
14:35

Coca-Cola PLAZA

www.forumcinemas.ee
mobile.forumcinemas.ee

INFO TELEFONILT 1182

RED 2: ERITI OHTLIKUD AGENDID K12 13:35
RIDDICK 19:20 (v.a. N) 22:00 K14
SMURFID 2 3D EST 11:30 (v.a. N) 11:55 (v.a. N) PERE
2D EST 12:15
3D RUS 13:40
SOOVIN, ET OLEKSID SIIN 21:20 (v.a. N) K12
VANGISTATUD 13:15 16:10 18:00 21:00 (v.a. N)
EELLINASTUSED
AINULT AJA KÜSIMUS MS12
neljapäeval, 26. sept kl 18:45 19:00
DON JON neljapäeval, 26. septembril kl 21:40 K14
KÕIK MÄNGU neljapäeval, 26. septembril kl 21:30 K12
(Feel the Difference!)

*A.Le Coq Sviidi seansid tööpäeviti alates 17:00, nädalavahetustel ja pühadel 13:00
Piletihinnad: E-N ja reede kuni kl 18:00 tavapilet 5,00€/lastepilet 2,50€, 3D-pilet 5,50€/lastepilet 3,50€. E-N alates kl 18:01 tavapilet 5,50€/lastepilet 2,90€, 3D-pilet 7,50€/lastepilet 3,90€. Reede (alates 18:01), L-P ja riiklikel pühadel tavapilet 6,90€/lastepilet 2,90€, 3D-pilet 8,40€/lastepilet 3,90€. A.Le Coq Sviit E-N pilet 17€, R-P pilet 21€

UUS SEIKLUS FILMI **Autod** MAAILMAST

LENNUKID

EESTI KEELES!

MAANDUVAD KINODES 20. SEPTEMBRIST

Uus kino Tallinna kesklinnas!

SUPERNOVA KINO

24. september
17.15 „AINULT AJA KÜSIMUS“
19.15 „LOVELACE“
Pilet 3 €

25. september
17.15 „ÕLIMÄE ÕIED“
19.15 „TULEKAHJU PAIN“
Tasuta

26. september
17.15 „LOVELACE“
19.30 „AINULT AJA KÜSIMUS“
Pilet 3 €

Piletid müügil Piletilevi müügikohtades, www.piletilevi.ee ja kohapeal.

www.kinosupernova.ee
Narva maantee 27 (Tallinna Ülikooli sisehoov)

BFM Tallinna Ülikool PILETILEVI®

September on **LASTERAAMATUTE** kuu

kõik HEA lastekad LUGU -20%

Raamatud on saadaval www.healugu.ee

kuulutused.lehed.ee

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam. Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu – kõik ühest kohast! Reakuulutusi saab anda internetis aadressil kuulutused.lehed.ee, e-postiga anni.koppel@lehed.ee ning kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Info telefonil 680 4506.

EESTI EKSPRESS 19. september 2013
SÕLTUMATU NÄDALALEHT

Kuidas tähtis sots varastas ja politsei käest pääses

Krister Kivi ja Tarmo Vahteri rajud poliitlusutlused vol 1

PIHTIDE VAHEL ON KROSS

Eestimaa on muutunud suvilakooperatiiviks

Homses laupäevalehes LP:

PIRJO LEVANDI
Vabakutselise ooperilaulja uus hingamine

TAGASI KOOLI
Tuntud tegijad klassi ees – miks?

FRANKFURTI AUTOMESS
Tulevik kuulub netiautodele

Telli LP: tel 680 4444 • www.epl.ee/LP • klienditugi@lehed.ee

Lasteleht

Ilmub homme Eesti Päevalehe vahel ●●● Eesti Päevaleht

- Milline peab olema beebikosmeetika
- Et lapsest saaks hea rühiga täiskasvanu
- Kuidas kujundada lapses tööharjumust

Teenus

- **KAARDID ENNUSTAVAD**
Tel 900 1727 24 h, h 1,09 €/min
www.ennustus.ee
- **Kaardimoor**-900 2202 (Tariif 1€/min)

Tervis

- **Parapsühholoog Ž. Stepanjan** aitab alkoholi- ja nikotiinisõltuvuse, ülekaalulisuse, radikulidi ja stressi puhul. Konsultatsioon. Tel 5858 8910.

Laen

- **Laen kinnisvara tagatisel.**
AS A&O LaenuGrupp. Tartu mnt 29
Tln. 648 6083 www.aolaenu.ee.
Tutvuge tingimustega, konsulteerige asjatundjatega.

Teated

- **Mtü Teine Tants** kuulutab välja avaliku stipendiumi konkursi loominguiseks tegevuseks kaasaegse tantsu vallas. Taotluste esitamise tähtaeg on 25. September 2013. Avaldus, projekti kirjeldus ja cv saata: pikk 20, 10133 tallinn. Info: saal@saal.ee.

EESTI VÄHILIIDU HEATEGEVUSKONTSERT 24. okt
Kell 19.00
Tallinna Jaani Kirik

Unistused elavad

Phantom of the Opera
Jesus Christ Superstar
Les Misérables
Evita ja Cats

Oliver Kuusik (RO Estonia)
Nele-Liis Vaiksoo
Annika Lumi (Sibeliuse Akadeemia)
Uku Suviste
Rosanna Lints
Norman Salumäe

Otsakooli sümfoniaorkester
Dirigent Kaspar Mänd
Kunstnik Marge Martin

Piletid Piletilevis

EESTI VÄHILIIDU SUURSPPONSORID

TÄNAME

Kirjanike Maja

Kirjanike Maja musta laega saalis, Harju 1, Tallinn

25. septembril kell 18.00

JALUTUSKÄIK VÄLJAST VÄLJA

Katrin Väli ja P.I. Fillimonovi luuletusi (Väli tõlkes) esitavad Jaakko-Priidik Hallas ja Katrin Väli.

Ruumi paneb ühtaegu ürgsel ja modernsel moel helisema ansambel **Armastus** koosseisus Taavi Tulev ja Jaan Tättel noorem.

Info telefonidel 6 276 410 ja 6 276 412
Pilet 2 eurot, (üli)äpilatele ja pensionäridele 1 euro

TALLINNA LINNAJATEATER

MAAILMALE NÄHTAMATUD PISARAD
14., 29. oktoobril 19.00

Robert Lepage'i külalissetendus
KUU TAGUMINE KÜLG
1., 2. oktoobril 19.00
Nokia Kontserdimajas

Kassa: 66 50 800
www.linnateater.ee

VELJO TARVIS
tel. 5647 1516,
tel. 657 6301
veljo@tipoliin.ee
www.tipoliin.ee

OSTAME - MÜUME - ÜÜRIME
TEIE KINNISVARA

- Kiire ja korrekne vormistamine.
- 15 a. töökogemus.
- **Konsultatsioon tasuta!**

VEO- ja KOLIMISTEENUS

Avaldame kaastunnet Reet Naberile vend

TOOMAS JAANISTE

surma puhul
Merevägi

AEG KAUBELDA!

Holmes & Meyers kutsub metsaomanikke läbi rääkima metsas planeeritavate raiete üle.

Ostame kasvava metsa raietõugust. Pakkuda võib lageraidest harvenduseni.

ERIPAKKUMINE! Pakume kasvava lepiku eest head hinda.

Lõhutud küttepuid müük, tellimine: tel 600 5323

tel 5553 3064, 5554 0620
e-post info@holmesmeyers.eu

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam!

kuulutused.lehed.ee

Reakuulutusi saab edastada ka e-postiga anni.koppel@lehed.ee ja kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Lisainfo telefonil 680 4506.

Avaldame sügavat kaastunnet Jutale ja Evele kalli ema

ELFRIEDE LULLU

surma puhul

Malle, Piret ja Lea peredega

Avaldame sügavat kaastunnet Tiina Põldsalule

VENNA

surma puhul

Keraplast OÜ

Teatame kurbusega ema

EEVI ANKIPOVI

surmast

Ärasaatmine 21. sept, kl 11 Jüri kirikust

Perekond

Teatame sügava kurbusega, et lahkus meie kallis tütar, ema ja vanaema

HELLE - MALL STEINBERG

Ärasaatmine 23. sept. kl 15.30 Pärnamäe Krematooriumi kabelis

Ema, tütar ja poeg peredega

Siiras kaastunne Vilma Mandile ja tema lähedastele armsa

MAIE AALISTE

surma puhul

Töökaaslasel Eesti Töötukassast

TELEVISIOON

- ETV
06.55 Terevisioon
08.55 Holby City haigla (Inglise 2004)
09.55 Terevisioon*
11.55 Maahaigla (Inglise 2009)
12.45 MI*
13.15 Kahekõne (subtiitritega)*
13.40 Foorum (subtiitritega)*
14.35 Kapital (subtiitritega)*
15.00 Üks lugu: Mari Kalkun (ETV 2011)
15.05 Muuseumirott: Karl Krahe (ETV 1994)
15.30 Reisisari Saladuslik Aafrika, 2/16: Etioopia*
16.00 Holby City haigla (Inglise 2004)*
17.00 Aktuaalne kaamera
17.10 Reisisari Reisile minuga: Marrakech (Eesti 2012)
17.35 Minuscule (Prantsuse 2007)
17.40 Maahaigla (Inglise 2009)*
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
19.35 Rula ja Ratas, 2/14
20.05 Mehed räägivad armastusest, 2/15
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.30 Sport

- 21.40 Mängufilm Sügisball (Eesti 2007)
23.40 Pealtnägija*
00.25 Waterloo Roadi kool (Inglise 2011)
01.25 Ringvaade*
02:04 ERR-i uudised

- KANAL 2
06.00 Punased roosid*, 597
06.45 Joonissari Daltonid: Uus vangilaülem. Roheline põgenemine. Hullud Daltonid
07.10 Joonissari Tom ja Jerry
07.30 Joonissari Kasskoer: Kasskoera film: suur vanematemüsteerium, 1
07.55 Reporter*
08.55 Tuhat ja üks ööd*, 79
09.55 Rosario*, 79
11.00 Kodus ja võõrsil, 5588
11.30 Kodutunne*
12.30 Parim enne*
13.00 Galileo*
14.00 Saladused
14.50 Punased roosid, 598
15.55 Küladetektiivid, 125
16.55 Rosario, 80
18.00 Tuhat ja üks ööd, 80
19.00 Reporter

- 20.00 Kuldvillak
20.35 Galileo
21.30 Huumoritähestik
22.30 Põrgulikud köögid
23.30 Mängufilm Hirmude öö: Orb (USA/Saksamaa/Kanada 2009)
01.50 Heanaine
02.35 Lemmikretseptid*
03.15 Reporter*
04.05 Kriminaalne Venemaa
04.30 Küladetektiivid*, 125
05:15 Kokakool

- TV3
06.15 Multifilm Bakugan
06.40 Multifilm Madagaskari pingviinid, 6
07.05 Multifilm Käsa-Kalle Kantpüks
07.30 Multifilm Max Steel
07.55 Armastus võidab, 128*
08.55 Kirgede torm, 1723*
09.55 Vaprad ja ilusad, 6564*
10.20 Top Shop
10.35 Elu keset linna, 21

- 11.05 Elu keset linna, 22
11.35 Seaduse nimel 2, 9
12.30 Kätemaksukontor 10, 02*
13.30 Selgeltnägijate tuleproov 7, 7*
14.30 Vaprad ja ilusad, 6565
15.00 Seitsemes taevas 1, 8
16.00 Armastus võidab, 129
17.00 Kirgede torm, 1724
18.00 Kätemaksukontor 2, 10: Mees, kes ei osanud suureks kasvada 2
19.00 Seitsemes uudised
20.00 Me armastame Eestit UUS!
21.30 Kerge elu 2, 1 UUS HOOAEG!
22.30 KINO3: Mängufilm Kuum pirkas 4: uus generatsioon (USA 2005 komöödia)
00.25 Castle 3, 1: Surmav suhe UUS HOOAEG!
01.20 Mängufilm Näod rahva seas (USA, Prantsusmaa, Kanada 2011 õudusfilm)
03.10 Kerge elu 2, 1*
04.00 Seitsemes taevas 1, 8*
04.50 Seitsemes uudised
05:40 Kirgede torm, 1214

ETV2, KANAL 11, TV6, KANAL 12

- ETV2
07.10 Animasari Väike printsess 07.20 Animasari Zou 07.30 Animasari Arva ära, kui palju ma sind armastan 07.45 Tule õuel! 08.10 Animasari Piknikutort 08.15 Lastetuba 08.30 ehk, uhhuduur 2 09.00 Ringvaade* 10.05 Waterloo Roadi kool 11.05 Väike maja preerias 11.50 Obama Valge Maja kaamerasilma läbi* 12.45 Eesti TOP 7* 13.30 R2 Live 14.00 Oma kodu 14.30 Valimised 2013. Vali mind, Raplamaal! 17.00 Uue aja asjad 17.10 Väike maja preerias 18.00 Animasari Jooni jutud 18.20 Animasari Piknikutort 18.25 Lastetuba 18.40 Animasari Maša ja karu 18.50 Animasari Arva ära, kui palju ma sind armastan 19.00 Animasari Putke põik 19.05 Animasari Loomaia tee 64 19.20 Aktuaalne kaamera 19.30 Aktuaalne kaamera 20.00 Nostalgiasari Kaalul on rohkem kui elu, 2/18 21.00 Vene draama Idioot, 2/10* 21.55 Mawla pulm 22.45 Troonide mäng 23.40 Boardwalk Empire 00.30 lyhikas Vaba maa* 00.55 lyhikas Diana ja linn* 01.10 ERR-i uudised

- 09.00 Doktor Oz* 09.50 Emmerdale*, 14
10.20 Küladetektiivid, 10 11.15 Heartland*
12.10 Top Shop, 236 12.25 Beebiminutid*
12.55 Süües saledaks*, 7 13.25 Piinlikud kehad* 14.20 Naistekliinik, 26 15.10 O.C.
16.00 Heartland 17.00 Dokumentaalfilm Poiss, kes ei suuda unustada 18.00 Doktor Oz
19.00 Kodus ja võõrsil, 5589 19.30 Emmerdale, 15 20.00 Kodutunne 21.00 Mängufilm Romantiline reede – Südametemurdjad
23.20 Vahele võtja 00.15 Reporter 01.10 L-sõna 02.05 Trinary ja Susannah Austraalias
02.55 Naistekliinik*, 26 03.40 Klikitähed
04.10 Dokumentaalfilm Poiss, kes ei suuda unustada* 05.00 Reporter*

- 20.00 Wilfred 2, 11 20.30 Simpsonid 16, 12
21.00 Kõige naljakamad koduvideod 21.30 KINOÕHTU: Miljonijaht 23.40 Teismeliste seksielu, 4 00.35 Paljalt naljakas 6 01.05 Salatoimikud 8, 170 01.55 Kõige naljakamad koduvideod 02.25 Kälimehed 2, 2 03.10 Hommikuraadio 04.30 Kodu keset linna 5, 37 05.00 Seitsemes uudised

- Kanal 12
06.30 Eesti kõige-kõige* 07.00 Reporter
08.00 SEB 16. Tartu Rattamaraton* 08.30 Spioonitarid* 09.20 Conan*, 131 10.10 Rannavalve 11.00 Jututuba 13.50 Benny Hill* 14.25 Maailma kõige rumalamad...*, 17
15.15 Spioonitarid 16.05 Portreteerija 17.00 Maailma kõige rumalamad... 18 17.55 Benny Hill 18.30 Klikitähed 19.00 Tuvikesed* 19.30 Tuvikesed* 20.00 Kalaletung, 2 20.30 Usu või ära usu!, 14 21.00 Kaks ja pool meest* 21.30 Mängufilm Karje 4 (Scream 4, USA 2011) 23.30 Kreisid reisid 00.00 Kõik mängul! 00.30 Kaks ja pool meest 01.00 Tuvikesed 01.25 Tuvikesed 01.50 Night Chat 05.00 Postimees.ee

- Kanal 11
05.40 Rosario, 10 06.30 Totaalne ärkamine!

MEIE PLANEET: HILJEM

HOROSKOOP

JÄÄR Päeva mõjud on heitlikud ja pole mõtet kindlaid plaane teha. Samal ajal võib sind mõte kergest rahast, see mõjub joovastavalt ja sama ohtlikult kui narkootikum.

SÖNN Päevas on tugevat alateadvuse mõju. Sa võid näiteks olla häiritud teiste inimeste negatiivsetest meeleoludest. Sinu kaasaelamisvõime on tavalisest suurem.

KAKSIKUD See, mis praegu aset leiab, on oluline tuleviku seisukohast. Seega tasuks teha tuleviku-plaane, luua visioone ning panna paika strateegia.

VÄHK Oled sa trumm või oled sa klaver? Kuidas sa kõlad ühiskondlikus orkestris? Kokkumäng teiste pillidega võib praegu vägagi aktuaalne teema olla.

LÕVI Kunstisaal, teater ja muud sellised kohad võiksid täna su akud täis laadida. Kodus filmivaatamisest ei piisa, sest sa pead olema ka õige energeetikaga kohas.

NEITSI Ühised varad, vahendid või lihtsalt mingid väärtused võivad täna suuremat rolli mängida. Küllaltki hea päev ka enda muudatuste lainele häälestamiseks.

KAALUD Ürita hoiduda olukordadest, millest võib tüli tõusta. Ent seejuures ära lase endale ka pähe istuda. Keegi võib mõjuda üsna väsitavalt.

SKORPION Võiksid aja maha võtta ja puhata. Loe-vaata-kuula näiteks midagi sellist, mis tooks esile vanad mälestused ja aitaks tänapäeva paremini mõista.

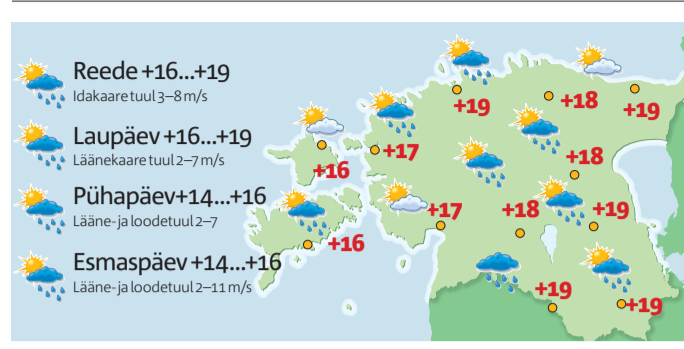
AMBUR Kasulik päev naistele ja üldse neile, kes peavad oma välimusega mõju avaldama. Osta endale täna üks ilus ja tore vidin.

KALJUKITS Perekondlikus liinis võib esineda pingeid. Vajalik on avameelne ja usalduslik vestlus. Kõik kinnisvarasse puutuv on ebasoodsas seisus.

VEEVALAJA Sinu ettevõtmised vajaksid hoolikat ettevalmistamist ja hilisemat kvaliteedi kontrolli. Suhted teistega on aktiivsed, kuid kiirustad hinnangute andmisega.

KALAD Sind võivad vallata kummalised tunded. Aeg ei soosi tähtsate äriasjade ajamist, pigem võiksid näiteks luuletada, maalida või kirjutada ühe armastuskirja...

ILM

RISTSÖNA

Table with columns for various categories like KELKMA SUURUS-TAMA, RIIK EUROOPAS, USA NAIT-LEJA ...HOFFMAN ILMASTIKU-NAHTUS, AAR KUULUS, NIMEKAS, KINNITUS-VAHEND, POLIITIK ODA-VISKAJA DONALD...SLED, FORD ... (automuudeti) ... LEX SED LEX, ... GRÄZIN EBAJUMAL, ...STOP OMA AU NIMEL ANIUD KINNITUS.

ERKKI KÕLU PÄEVAANEKDOODID

•• Lennukooli kursant närveerib enne esimest langevarjuhüpet: „Vabandage, instruktor, ma hüppan kohe lennukist välja. Palun korrake mulle üle, mida ma tegema pean.“ „Tõmba rõngast.“ „Aga kui langevari ei avane?“ „Tõmba varulangevarju rõngast.“ „Aga kui ka see ei avane?“ „Siis võid tõmmata kõigest, mis pihku jääb. Vaevalt, et see sind aitab, aga asja hullemaks enam kindlasti ei tee...“ •• Mees karjub peretüli käigus naisele: „Aga sul on pisikesed rinnad!!!“ „Aga sinul ... aga sinul...“ alustab naine ja jääb siis toppama. Voodis on mees hea, tal on suur palk, kõrgem haridus ja laia silmaring, kaunis nägu, hea füüsiline vorm, ta sõbrad on kenad inimesed... Mitte midagi paremat leides pööratab ta vastu: „Aga sinu naisel on pisikesed rinnad!!!“ •• Kohtuvad kaks sõbrannat: „Kuule, mis eilsel peol siis õieti juhtus?“ „Ära parem küsi... See oli kõige hirmsam oö mu elus... Ma jõin end eile täis ja Jaan kasutas mu abitud olukorda ära... Lurjus...“ „Kas ta siis tõesti...?“ „Jah, kujutad ette – ta põgenes!“

SUDOKU Pappocom Lahendused ja vihjed. www.sudoku.com

4x4 Sudoku grid with numbers 4, 1, 5, 4, 2, 3, 7, 2, 5, 2, 9, 8, 6, 9, 2, 5, 1, 5, 3, 9, 9, 7, 6, 1, 6, 1.

SUDOKU reeglid •• Täida tühjad kohad numbritega 1 kuni 9. Numbrid 1 kuni 9 peavad esinema igas 9 veerus, igas 9 reas, igas 3 x 3 ruudus. Igas reas, igas veerus ja igas 3 x 3 ruudus võib iga number esineda ainult ühel korral.

Sudoku EPL-i veebiväljaandes Mängi. www.epl.ee/sudoku

VÄIKE NÕID 13

Dilbert SCOTT ADAMS

Jack Reacher – moodne ja ühtaegu arhailine kangelasdetektiiv

„Ta on metroseksuaali vastand, postpoliitiliselt korrektne, post-feministlik post-macho,” ütleb kirjanik Lee Child oma tegelase Jack Reacheri kohta. „Ta on lihtsalt see, kes ta on: suur ja tugev mees, kes teeb sinuga täpselt seda, mida sa väärid.”

MAAILMA
KRIMIKLASSIKA

KRIMISARI

Kaarel Kressa
toimetaja

Kunagi ei tea, mis võib millegi jaoks hea olla. Kui briti pereisa Jim Grant kaotas 40-aastasena töökoha televisioonis, surus ta hambad risti ja hakkas kirjutama põnevusromaanide, mis meeldiks võimalikult paljudele. Praegu elab ta USA-s, teenib miljonid ja kirjutab muudki edasi. Avalikkus teab teda rohkem kui krimikirjanik Lee Childi – pseudonüümi valis ta selleks, et jääda raamaturiilil tähestikulises järjekorras Chandleri ja Christie vahele.

Erinevalt Chandlerist, Christiast ja enamikust teistest Eesti Päevalehe sarja krimikirjanikest on Childile seni piisanud ühestainsast detektiivikujust. Koljatikasvu USA rumamajor, endine sõjaväepolitseinik Jack Reacher rän-

dab ühest osariigist teise, taskus vaid sularaha ja hambahari, ning annab ebaõiglusele vastulöögi kõikjal, kus seda kohtub. Üli-cool'i suhtumise ja raske rusikaga Reacheri jaoks pole kaabakate kolkimine omaette missioon, vaid miski, mis temaga lihtsalt juhtub. „Loogikaga polnud siin mingit pistmist,” seletab autor oma neljanda romaani „Külaline” (2000) alguses. „Küllap tegid seitsme miljoni elanikuga linnas sajad, võib-olla isegi tuhandet tugevad inimesed just praegu haiget nõrkadele inimestele. Just praegu, sellel silmapilgul. Reacheril polnud plaaniski neid kõiki välja peilida. [...] Aga samas ei kavatsenud ta lasta millelgi juhtuda otse oma nina all.”

Lause lause otsas kui tellis

Kuigi Childi eesmärk on algusest peale olnud massiedu, on ta öelnud, et ei kirjuta oma teoseid hulkadele – nüüdseks juba miljonitele inimestele –, vaid konkreetsele lugejale mõeldes. Agent, kellele ta oma esimest teost „Tapapõrand” („Killing Floor”, 1997, seni eesti keelde tõlkimata)

näitas, olevat otsekohe veendunud, et tegemist on kullauguga. Samasugune tunne tabas „Külalist” kätte võttes mindki: üks lause langeb teise otsa nagu tellis, pimedas ja sünges suurlinna eest kerkib eesriie ja otsekohe hakkab põnev. Peale liigsest mõkutamisest vabastatud *hard-boiled* stiili

Jack Reacher on selleks lihtsalt liiga kõva mees, et olla päriselt *macho*.

ja *film noir*'i meenutava süžee on romaani tugevuseks selle kangeline. Mitte ainult sellepärast, et ta oskab väga hästi kakelda, ilmutab kuritegude lahendamisel suurt taiplikkust ja on naistele vastupandamatu nagu üks romantiline tegelane kunagi. Frederick Forsyth on öelnud, et Reacher on Ameerika James Bond – olgugi inglase loodud.

Kogu see täiuslikkus muutuks lausa imalaks, kui Reacher ei oleks samal ajal veidrik. Sõjaväelase pojana ja endise sõdurina on ta harjunud käsu

peale ühest paigast teise liikuma ega suuda kuskil pikemaks peatuma jääda. Peale hambaharja ei ole tal enamasti midagi, isegi autot ega relva. Oma odavad rõivad vahetab ta iga paari päeva tagant uute vastu. Päris kõike ta ka ei oska – Reacher ei ole suurem asi autojuht ja ka jookse pole tema lemmikspordiala. Seadustest ja moraalist mõjutamatu eetikataju ja põlgus, mida ta võimu ja autoriteedi vastu üles näitab, liigitub lugeja silmis küll pigem positiivseteks omadusteks, kuigi need Reacherile pidevalt suuri sekeldusi toovad.

Enda sõnul taipas Child ka ise alles tagantjärele, kui arhetüüpse tegelase ta on loonud. „Reacher esindab tüüpi, kes on ilukirjanduses algusest peale eksisteerinud,” on ta ühes intervjuus öelnud. „Õeldakse, et ta on Ameerika vesternidest pärit müstiline rändur, ja nii see on. Aga vesternikangelane on vaid keskaegse rändrüütliversioon.” Seejuures on selle ürgse kangelase vaated üsna tänapäevased: nagu rüütliro-

maani tegelanegi, on Reacher lihtsalt liiga kõva mees, et olla päriselt *macho*. Ja liiga iseteadlik, et olla „seadusesilm” – ta varastab röövlite tagant ja kui sa teda vihastad, tapab ta su ära, ole sa kasvõi naine või politseinik. Ta kohtleb naisi võrdsest meestega, musti valgetega, vaeseid rikkastega ja alluvaid ülemustega, ta armastab bluusi ja suhtub kultuuri ja religiooni liberaalselt. Seda kõike saame teada möödaminnes ja põgusalt, sest põhitähelepanu võtab käimasolev juhtum. „Külalises” on tegu sarimõrvariga, kes tapab endiseid naissõjaväelasi ja jätab nende laibad värviga täidetud vannid. FBI taipab muidugi kohe, et ainus võimalus asi lahendada on esialgu kahtlusaluse rollis olnud Reacher enda heaks tööle sundida.

Jõudis mullu filmilinale

Täna on Reacheri seiklustest rääkinud viis lühijuttu ja 18 romaani, millest osa on kolmandas isikus ja osa minavormis. 18. romaan „Tagasi-pöördumist ei ole” („Never Go Back”) ilmus 29. augustil ja Childi praeguse töörit-

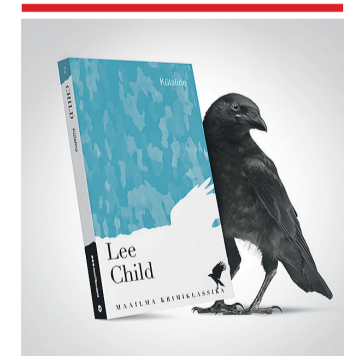
Filmirolli Tom Cruise'ile andmine Childi ei häirinud, sest kirjaniku silmis pole Reacheri põhitunnuseks vägilasekasv, vaid talitsematu sisemine tugevus.

Kaader filmist

mi põhjal võib uut osa oodata järgmisel aastal. Filmimaailm ihub kõigile neile lugudele hammast. Teose „Üks lask” põhjal valmiski mullu esimene lineteos „Jack Reacher”, mis paraku ei paku raamatutega võrreldavat meelelahutust.

Kunagi lubab autor sarja lõpetada kangelasele ainuväärilisel viisil. „Ta ohverdab ennast kellegi teise eest ja jookseb motelli vannitoas verest tühjaks,” oletab Child. ●

●●Lee Childi „Külaline” kauplustes koos laupäevalehega LP müügil juba homme!
●●Vaata müügikohtade nimekirja raamat.epl.ee.

●●●EestiPäevaleht

© Kõik Eesti Päevalehes avaldatud artiklid, fotod ja illustatsioonid on autoriõigusega kaitstud teosed, mille kasutuse reeglid on sätestatud autoriõiguse seaduses. Rõhutame, et nende reprodutseerimine ja levitamine ilma AS-i Eesti Ajalehed kirjaliku nõusolekuta on keelatud. Toimetusel on õigus kaastoid nende selguse huvides toimetada ja lühendada. / Kaastoid ei tagastata ega retsenseerita. / Kaebuste korral ajalehele sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eall.ee, või tel 646 3363

Peatoimetaja: Urmo Soonvald, 680 4400

Toimetus: Narva mnt 13, 10151 Tallinn, 680 4400, faks 680 4401, e-post mail@epl.ee Eesti uudised 680 4400, kohalikud uudised 322 3487, välisuudised 680 4455, Ärileht 680 4400, arvamus 680 4450, kultuur 680 4470, sport 680 4490. Tellimine 680 4444, tellimine välismaale KE Ajakirjanduse OÜ 641 1753, reklaam 680 4500. EPL Online www.epl.ee Väljaandja: AS Eesti Ajalehed, rg-kood 10004521

ISSN 1406-8869